Nr 116.

Ankom till riksdagens kansli den 26 maj 1922 kl. 9 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående godkännande av tullverkets utgiftsstater för tiden 1 januari —30 juni 1923 m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

(1:a avd.)

I den till riksdagen den 7 januari 1922 avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov har Kungl. Maj:t, under åberopande av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att, i avbidan på den proposition i ämnet, som kunde varda riksdagen förelagd, dels (punkt 26) beräkna det ordinarie förslagsanslaget till tullverket till 8,580,000 kronor; dels ock (punkt 27) för bestridande av övergångsavlöning under år 1923 till tullverkets personal bland de extra anslagen under sjunde huvudtiteln å riksstaten för tiden 1 januari—30 juni 1923 beräkna ett förslagsanslag av 428,000 kronor.

Vidare har Kungl. Maj:t i den till riksdagen den 7 januari 1922 avlåtna propositionen med förslag till tilläggsstat för år 1922, under åberopande av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att, i avbidan på den proposition i ämnet, som kunde bliva riksdagen förelagd, dels (punkt 6) för uppförande under år 1922 av bostadslägenheter åt viss tullpersonal å tilläggsstat för samma år såsom förslagsanslag beräkna ett belopp av

116,000 kronor; dels (punkt 7) för ökning av arbetskrafterna vid tullverket å tilläggsstat för år 1922 såsom förslagsanslag, högst, beräkna ett belopp av 93,800 kronor; dels ock (punkt 8) till bestridande av diverse utgifter vid tullverket å tilläggsstat för år 1922 såsom förslagsanslag, högst, beräkna ett belopp av 25,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en till riksdagen avlåten, den 17 februari 1922 dagtecknad proposition (nr 89), vilken för förberedande behandling hänvisats till statsutskottet, under åberopande av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels besluta, att avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, den 22 juni 1921 (nr 451) skall från och med den 1 januari 1923 äga tillämpning å befattningshavare vid generaltullstyrelsen och tullstaten;

dels besluta, att 5 § 1 mom. av nämnda avlöningsreglemente skall från och med den 1 januari 1923 hava följande ändrade lydelse:

»1. För följande befattningar, vilka tillsättas genom förordnande på viss tid, nämligen generaldirektörs- och chefsbefattningarna vid socialstyrelsen, medicinalstyrelsen, byggnadsstyrelsen och kommerskollegium ävensom generaltulldirektörs- och chefsbefattningen vid tullverket, utgår *arvode*, för år räknat, med 19,000 kronor. För kustbevakningsinspektörsbefattningen vid tullverket, vilken befattning likaledes tillsättes genom förordnande på viss tid, utgår arvode, för år räknat, med 10,000 kronor»;

dels besluta, att antalet ordinarie befattningar vid tullverket jämte de för vederbörande befattningshavare avsedda lönegrader enligt den i 9 § av avlöningsreglementet intagna löneplan skall bestämmas på följande sätt:

Befattningar	Lönegrader
Generaltullstyrelsen och tullstaten.	
Generaltullstyrelsen.	
a. Manliga befattningshavare.	
1 generaltulldirektör, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
5 byråchefer	B 20
1 kustbevakningsinspektör, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
1 chef för statistiska avdelningen	B 16
7 byråinspektörer	B 15
2 förste revisorer	B 15
1 kamrerare	B 15
2 sekreterare	B 15
4 aktuarier	B 13
2 notarier	B 13
1 registrator	B 13
14 revisorer	B 13
1 materialförvaltare	B 8
2 förste expeditionsvakter	B 3
7 expeditionsvakter	B 1
b. Kvinnliga befattningshavare.	
4 kontorsskrivare	C 5
14 kanslibiträden	C 3
20 kontorsbiträden	C 2
5 skrivbiträden	C 1
Tullstaten.	
a. Manliga befattningshavare.	
3 tulldirektörer	B 19
3 tullöverinspektörer	B 17
3 tullbevakningschefer	B 16
3 tulldirektörsassistenter	B 16
5 tullförvaltare av klass 1 A	B 16
3 tullkommissarier	B 16
6 tullförvaltare av klass 1 B	B 15
20 tullöverkontrollörer	B 15
16 förste tullkontrollörer	B 14
1 gränsbevakningschef	B 14
20 tullförvaltare av klass 2	B 14
14 tullförvaltare av klass 3	B 13
126 tullkontrollörer	B 13
11 tullförvaltare av klass 4	B 11
16 tullkassörer	B 11
1 gränstullmästare	B 9
402 kammarskrivare	B 9
23 tullmästare	B 8
10 gränsöveruppsyningsmän	B 6
22 kustöveruppsyningsmän	B 6
130 tullkontorister	B 6
131 tullöveruppsyningsmän	B 6
199 gränsuppsyningsmän	B 4
44 kustuppsyningsmän	B 4
477 tulluppsyningsmän	B 4
42 förste kustvakter	B 3
149 kustvakter	B 2
699 tillsyningsmän	B 2
30 kustbevakningsbiträden	B 1
100 tullvakter	B 1
b. Kvinnliga befattningshavare.	
1 kontorsskrivare	C 5
5 kanslibiträden	C 3
12 kontorsbiträden	C 2
12 skrivbiträden	C 1

dels besluta, att i den till avlöningsreglementet hörande tjänsteförteckning skola under sjunde huvudtiteln för generaltullstyrelsen och tullstaten införas nu angivna benämningar å samt lönegrader för tjänstebefattningar därstädes;

dels godkänna följande särskilda bestämmelser att från och med den 1 januari 1923 lända till efterrättelse beträffande tjänstemän vid generaltullstyrelsen och tullstaten, nämligen:

med ordinare befattning vid tullverket må förenas uppdrag såsom tullverkets ombudsman, därest generaltullstyrelsen finner uppdraget icke kunna anses inverka hinderligt för utövande av den ordinarie befattningen;

tjänsteman vid tullverket, tillhörande någon av 1—8 lönegraderna enligt avdelning B i 9 § av avlöningsreglementet, vilken befordras till kammarskrivare vid tullverket, må, i den mån så prövas skäligt, för bestämmandet av hans begynnelselön i den nya tjänsten och sedermera för hans uppflyttning till högre löneklass kunna tillgodoföras intill hälften av den tjänstetid, han innehaft ordinarie anställning vid tullverket, dock att härvid icke må samtidigt tillämpas 12 § 1 mom. av avlöningsreglementet samt ej heller i något fall tillgodoräknas honom mera än sex år; och skall, därest vid sådant tillgodoräknande del av kalenderkvartal uppstår, hänsyn icke tagas därtill;

tjänsteman, som bestrider tjänst å ort, tillhörande den i 14 § av avlöningsreglementet omförmälda kallortsklassen VI, må, därest tjänstgöringen är av beskaffenhet att i särskilt hög grad utsätta honom för inverkan av ortens klimatiska förhållanden, kunna enligt av Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser tilldelas kallortstraktamente med 50 öre för varje tjänstgöringsdag;

tjänsteman vid tullstaten, tillhörande någon av 1—8 lönegraderna enligt avdelning B eller 1—5 lönegraderna enligt avdelning C i 9 § av avlöningsreglementet, må jämväl i andra fall än vid skada till följd av olycksfall i tjänsten, enligt av Kungl. Maj:t meddelade närmare bestämmelser, erhålla erforderlig läkarvård jämte läkemedel på tullverkets bekostnad, dock att vård å sjukhus, sanatorium eller annan dylik vårdanstalt icke må vid sådant sjukdomsfall bestridas av tullverkets medel under tid, då tjänstemannen åtnjuter oavkortad lön;

tjänsteman, som omedelbart före avlöningsreglementets ikraftträdande för tullverket tillhör generaltullstyrelsens ordinarie vaktbetjäning och i sådan egenskap äger åtnjuta läkarvård jämte läkemedel på tullverkets bekostnad, må, så länge han kvarstår i ordinarie tjänst inom styrelsens vaktbetjäning, såsom personlig förmån tillgodonjuta enahanda

rätt till kostnadsfri läkarvård jämte läkemedel, som, enligt vad nyss nämnts, tillkommer vissa tjänstemän vid tullstaten; samt

anslag, som vid vissa tjänster erfordras till lega för fortskaffningsmateriell, må till beloppet bestämmas av generaltullstyrelsen och skall av för ändamålet anvisade medel utgå till den, som förrättar tjänsten, dock att, om denna bestrides på förordnande, ordinarie innehavare av tjänsten må kunna vid anslaget bibehållas, mot det att han tillhandagår vikarien med vad som för anslaget skall hållas;

dels för tiden 1 januari—30 juni 1923 för tullverket godkänna följande

Ordinarie stat.

A. Avlöningsstat.

Generaltullstyrelsen.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, *förslagsanslag*	kronor	243,000		
Vikariatsersättningar, *förslagsanslag*	»	10,000		
Arvode till tullverkets ombudsman	»	1,000		
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., *förslagsanslag*	»	30,000		

Tullstaten.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, *förslagsanslag*	kronor	5,190,030		
Vikariatsersättningar, *förslagsanslag*	»	60,000		
Arvoden å högst 1,500 kronor, för år räknat, till två laboratorieföreståndare, *förslagsanslag, högst*	»	1,500		
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., *förslagsanslag*	»	751,750	kronor	6,287,280.

B. Indragnings- och övergångsstater.

Avlöningar till tjänstemän å indragnings- och övergångsstater, *förslagsanslag*	kronor	83,000.

C. **Pensionsstater.**

Pensioner till avskedade tjänstemän, *förslagsanslag*	kronor	200,000		
Pensioner till avlidna tjänstemäns änkor och barn, *förslagsanslag*	»	12,500		
Gottgörelse till tullstatens enskilda pensionsinrättning för mistade andelar av avlöning vid vakanta tjänster	»	6,500	kronor	219,000.

D. **Omkostnadsstat.**

Kostnader för avdömande av tullmål, *förslagsanslag*	kronor	9,150		
Resekostnads- och traktamentsersättningar m. m., *förslagsanslag*	»	40,000		
Hemliga utgifter	»	3,000		
Övriga kostnader för tullverket, *förslagsanslag*	»	2,100,360	kronor	2,152,510.
Summa *förslagsanslag*			kronor	8,741,790;

dels bestämma det *ordinarie* anslaget för tullverket för nämnda tid till ett mot statens slutsumma svarande belopp av 8,741,790 kronor att såsom förslagsanslag direkt utgå av tullmedel;

dels besluta, att såsom förutsättning för ikraftträdande den 1 januari 1923 av den nya avlöningsstaten för tullstaten skall gälla, att Kungl. Maj:t dessförinnan meddelar från och med sagda dag tillämplig föreskrift därom, att följande slag av tulltjänstemän tillkommande extra inkomster skola upphöra att till dem utgå, nämligen: ersättning enligt taxan den 23 december 1910 för å övertid verkställda tjänstförrättningar; aktoratsprovision; auktionsprovision vid försäljning enligt tullstadgan av beslagsgods eller annat gods ävensom vid försäljning av sjöfynd; slagavgift vid försäljning å auktion; lösen för av tullverkets lokalförvaltningar utfärdade depositionsbevis; ersättning för uppbörd av till stad eller annan kommun utgående avgifter; och ersättning av post- eller järnvägsmedel för vissa i sammanhang med tulltjänsten verkställda göromål för postverkets eller statens järnvägars räkning;

dels förklara, att såsom kompensation för sålunda indragna extra inkomster — ersättningen enligt taxan den 23 december 1910 likväl endast i mån som den icke är att hänföra till resekostnadsersättning

eller dagtraktamente enligt resereglementet eller annan fortskaffningskostnad — skall åt ordinarie tjänsteman, som uppföres å den med 1923 års ingång ikraftträdande ordinarie avlöningsstaten och vilkens sammanlagda avlöning i medeltal under åren 1921 och 1922 jämte under samma tid i medeltal uppburna extra inkomster av ifrågavarande slag, de senare uppgående till minst 100 kronor och beräknade till högst 5,400 kronor, överstiger årsavlöningen för år 1923, utbetalas personligt lönetillägg, motsvarande berörda överskott, dock med iakttagande att det sålunda bestämda lönetillägget, vilket i övrigt bör minskas eller upphöra i den mån avlöningen å ny stat ökas, skall under loppet av nio år avskrivas med en niondel om året;

dels förklara, att efter motsvarande grunder beräknat personligt lönetillägg skall utbetalas jämväl till sådan å nuvarande ordinarie stat eller å en äldre övergångsavlöningsstat kvarstående tjänsteman, som ej anmäler sig icke vilja övergå på den nya staten;

dels förklara, att sådan å nuvarande ordinarie stat eller å en äldre övergångsavlöningsstat kvarstående tjänsteman vid tullstaten, som ej anmäler sig icke vilja övergå på den nya staten, må under tiden 1 januari—30 juni 1923 efter Kungl. Maj:ts bestämmande komma i åtnjutande av tillfälligt lönetillägg till belopp, vilket kan anses stå i lämpligt förhållande till den tjänstgöring, som må komma att krävas av vederbörande, eller eljest kan prövas skäligt, dock icke i något fall till högre belopp, för år räknat, än som genom Kungl. Maj:ts kungörelse den 22 juni 1921 angående tillfälliga lönetillägg åt viss personal vid tullverket för år 1922 blivit bestämda;

dels förklara, att tillfällig löneförbättring åt sådan å nuvarande ordinarie stat kvarstående tjänsteman hos generaltullstyrelsen, som ej anmäler sig icke vilja övergå på den nya staten, må bestridas av det i staten för avlöningar till tjänstemän å indragnings- och övergångsstater avsedda förslagsanslag;

dels medgiva, att Kungl. Maj:t må med stöd av undersökningar, verkställda av en efter Kungl. Maj:ts bemyndigande av generaltullstyrelsen tillsatt särskild tjänstgöringskommission, i den avlöningsstat för tullverket, som varder för tiden 1 januari—30 juni 1923 fastställd, vidtaga

ej mindre de förändringar i fråga om antalet tullförvaltartjänster inom de olika lönegraderna, till vilka omständigheterna kunna giva anledning,

än även sådana förändringar i antalet till tullförvaltartjänster ej hänförliga ordinarie befattningar vid lokaltullförvaltningen, tillhörande 1—13 lönegraderna enligt avlöningsreglementets 9 §, avdelningar B och C, vilka kunna finnas erforderliga eller lämpliga men tillika icke kunna

anses innebära ökning i det för avlöningar vid dessa slag av befattningar i nämnda avlöningsstat avsedda anslagsbelopp;

dels medgiva, att tullpersonal tillhörig, vid den nya statens ikraftträdande mot lega hållen fortskaffningsmateriell må, i mån som generaltullstyrelsen finner så böra ske och efter vederbörlig värdering, av statsverket inlösas, att värderings- och inlösningskostnaderna må av tullmedlen förskotteras samt att, i händelse vid försäljning för statsverkets räkning av ifrågavarande materiell försäljningspriset skulle understiga nyssberörda kostnader, underskottet må ur tullverkets räkenskaper såsom omkostnader avföras;

dels till ökning av arbetskrafterna vid tullverket med tre kustbevakningskontrollörer på *extra* stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag av 10,500 kronor;

dels besluta, att, där vid tullverket anställd tjänsteman, å vilken ovannämnda avlöningsreglemente kommer att äga tillämpning, enligt hittills gällande avlöningsbestämmelser ägt uppbära någon del av avlöningen — såväl i stat upptagen avlöning som tillfällig löneförbättring och tillfälligt lönetillägg — i förskott, vid ingången av januari månad 1923 till honom skall på statsverkets bekostnad utbetalas ett belopp, motsvarande vad tjänstemannen skulle hava i den befattning, han vid utgången av år 1922 innehar, i förskott uppburit för januari månad 1923, om de dittillsvarande avlöningsbestämmelserna då fortfarande varit gällande, vilket belopp för tjänsteman, som utöver kontant avlöning åtnjuter fri bostad jämte fritt bränsle eller fri bostad jämte fri uppvärmning och fri belysning, skall ökas med värdet, enligt generaltullstyrelsens uppskattning, av denna förmån för en månad;

dels till bestridande av kostnaderna för övergång till anordning med hela avlöningens utbetalning i efterskott på *extra* stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 bevilja ett förslagsanslag av 428,000 kronor;

dels medgiva, att tullkammaren i Riksgränsen må, därest omständigheterna anses böra därtill föranleda, under år 1922 förflyttas till Kiruna;

dels till bestridande av kostnaderna för anskaffning under nämnda år, under förutsättning att sådan förflyttning sker, av bostadslägenheter åt i Kiruna stationerad tullpersonal på *tilläggsstat* för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 116,000 kronor;

dels till ökning av arbetskrafterna vid tullverket med en personalbyråchef, tre tulldirektörer, en kustbevakningsinspektör samt enligt lämnad redogörelse erforderlig tullpersonal vid tullförvaltningarna i Göteborgs och Malmö frihamnar under respektive fyra, tre, fyra och

högst nio månader av år 1922, med inbesparing av vederbörlig del av det i samma års avlöningsstat för tullverket förekommande anslagsbelopp till arvoden åt tulldirektörer, å *tilläggsstat* för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 90,115 kronor;

dels förklara, att såväl för dessa befattningshavare och deras tjänster som för i succession efter dem förordnade tjänstemän skola i tillämpliga delar gälla enahanda bestämmelser som i fråga om de å tullverkets extra stat för år 1922 uppförda tjänster och deras innehavare samt i succession efter dem förordnade tjänstemän, med iakttagande att de i kungörelsen den 22 juni 1921 (nr 442) avsedda avdrag skola utgöra, för år räknat, för personalbyråchef och kustbevakningsinspektör 300 kronor, för tulldirektör 250 kronor och för tullförvaltare av klass 1 200 kronor;

dels och till gäldande av under år 1922 uppkommande kostnader för detektivundersökningar för tullverkets räkning såsom förstärkning av det å tullverkets omkostnadsstat för samma år uppförda, till bestridande av diverse utgifter avsedda förslagsanslag upptaga å *tilläggsstat* för år 1922 ett förslagsanslag, högst, 25,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 67—69 av det vid statsverkspropositionen fogade statsrådsprotokoll över finansärenden samt det vid propositionen nr 89 fogade statsrådsprotokoll ävensom till vad därom här nedan särskilt anföres.

Härjämte hava till utskottet remitterats följande i ämnet väckta motioner, nämligen,

inom första kammaren:

nr 116 av herr *J. P. Johansson,* vilken föreslagit, att tullförvaltartjänsten i Storlien vid uppgörandet av tullverkets utgiftsstater för första halvåret 1923 uppföres i klass 3 i stället för i klass 4;

nr 117 av herrar *N. A. Nilsson* och *E. J:son Thulin,* vilka hemställt, att riksdagen måtte besluta, att kammarskrivare i tullverket skall i överensstämmelse med såväl 1914 års tullkommissions som generaltullstyrelsens yrkanden hänföras till 10 lönegraden uti den föreslagna löneplanen;

nr 130 av herr *K. A. Andersson,* vilken hemställt, att riksdagen med ändring av Kungl. Maj:ts i proposition nr 89 angående godkännande av tullverkets utgiftsstater för tiden 1 januari—30 juni 1923 m. m. framlagda förslag måtte besluta *att* endast bevilja medel till an-

skaffande av två av de föreslagna tjugofyra tulljagarna till bevakning huvudsakligen i Stockholms skärgård och Öresund och *att* för övrigt i huvudsak bibehålla det nuvarande kustbevakningssystemet;

inom andra kammaren:

nr 210 av herr *O. Olsson* i Kullenbergstorp, vilken hemställt, *att* i den händelse Kungl. Maj:ts proposition nr 89 angående godkännande av tullverkets utgiftsstater för tiden 1 januari—30 juni 1923 i huvudsak vinner riksdagens godkännande, det måtte medgivas vid saltsjön belägen ort, vilken nu har mindre tullstation, som bekostas av samhället och förestås av tjänsteman inom kustbevakningen av lägre grad, att även för framtiden på i huvudsak samma villkor få bibehålla sådan tullstation, om anhållan därom inkommer till Kungl. Maj:t senast i oktober i år; samt *att* utskottet måtte giva den närmare utformning i organisations- m. fl. hänseenden, som kan föranledas av ett bifall till motionen;

nr 218 av herr *J. Olofsson* i Digernäs m. fl., vilka gjort enahanda hemställan, som i motionen nr 116 i första kammaren;

nr 221 av herr *E. Lithander* m. fl., vilka gjort enahanda hemställan, som i motionen nr 117 i första kammaren;

nr 222 av herr *E. Lithander,* vilken föreslagit, att riksdagen ville besluta, *att* vid reglering av tullverkets löner kompensation för förlorade sportler måtte beräknas å medeltalet av de extra inkomster, som belöpt under loppet av minst fyra år; samt *att* för tjänstgöring utöver fastställd arbetstid, för vilken ersättning enligt förrättningstaxa av trafikant utgår, ersättning för övertidsarbete måtte tillerkännas manlig tjänsteman vid tullverket, oberoende av lönegraden;

nr 226 av herr *B. J. Holmgren,* vilken hemställt, att, därest riksdagen beslutar anskaffning av tulljagare, dessa måtte förses med motorer av svensk tillverkning;

nr 227 av herr *H. Kinmanson,* vilken hemställt, att riksdagen måtte med anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 89, besluta, *dels* att med avslag å den kungl. propositionens förslag om uppförande i tullverkets stat för första halvåret 1923 av 130 tullkontoristtjänster i lönegraden B 6 i samma lönegrad uppföra erforderligt antal »tullvägare»; *dels ock* att utöka antalet föreslagna kvinnliga befattningshavare med det antal, som erfordras för bestridande av det kontorsarbete, för vilket »tullkontorister» avsetts;

nr 234 av herr *E. Röing,* vilken hemställt, att riksdagen måtte besluta, *att* bland de av Kungl. Maj:t i proposition nr 89 föreslagna särskilda bestämmelser att från och med den 1 januari 1923 lända till efterrättelse beträffande tjänstemän vid generaltullstyrelsen och tullstaten skall intagas följande: »tullfullmäktige, vilkas antal fastställes av Kungl. Maj:t och riksdagen, förordnas på viss tid och åtnjuta arvode till belopp av 3,000 kronor för år räknat»; samt *att* i tullverkets utgiftsstat för tiden 1 januari—30 juni 1923 skall upptagas anslag till arvoden åt tre tullfullmäktige med tillhopa 4,500 kronor;

nr 235 av herr *E. Röing,* vilken hemställt, *att* tullförvaltarna i överensstämmelse med tullkommissionens förslag uppdelas i 4 klasser och placeras i respektive 12, 14, 15 och 17 lönegraderna; samt *att* framställningen om inrättandet av 3 kontrollörer och 3 kammarskrivare för kustbevakningen måtte avslås och befälet över kustbevakningen i stället överlämnas åt tullförvaltarna inom respektive distrikt;

nr 236 av herr *E. A. Nilson* i Örebro, vilken hemställt, att riksdagen måtte vidtaga sådan ändring i Kungl. Maj:ts förslag till organisation av tullverket, att

I. beträffande kustbevakningen:

a) det lokala chefskapet över denna bevakning kommer att utövas av tullförvaltarna inom vederbörligt tullkammardistrikt, dock att inom Stockholms, Göteborgs och Malmö tullkammardistrikt sagda chefskap bör utövas av chefen för tullbevakningsavdelningen i respektive stad,

b) bevakningen inom trettonde kustbevakningsdistriktet organiseras i huvudsaklig överensstämmelse med 1914 års tullkommissions förslag;

II. beträffande gränsbevakningen:

det lokala chefskapet över gränsbevakningen inom Dalsland, Värmland och Dalarna kommer att utövas av respektive tullförvaltare;

nr 237 av herr *H. Karlström* i Lummelunda m. fl., vilka hemställt, att befälet över kustbevakningen på Gottland fortfarande måtte få utövas av tullförvaltaren i Visby och det på Öland av tullförvaltaren i Kalmar;

nr 243 av herr *E. Johanson* i Stockholm m. fl., vilka hemställt *dels* om avslag å förslaget om inrättande av tullvakts- och kustbevakningsbiträdesbefattningar; samt *dels* att nedanstående befattningshavare må enligt generaltullstyrelsens förslag uppföras i tjänsteförteckningen i enlighet med följande:

Befattningar	Lönegrader
Gränsöveruppsyningsmän	B 7
Kustöveruppsyningsmän	B 7
Tullkontorister	B 7
Tullöveruppsyningsmän	B 7
Kustuppsyningsmän	B 6
Gränsuppsyningsmän	B 5
Tulluppsyningsmän	B 5
Förste kustvakter	B 4
Tillsyningsmän	B 3

nr 255 av herr *E. Lithander,* vilken hemställt, att riksdagen ville besluta, att de fyra tullfiskalstjänsterna i riket måtte alltjämt uppföras såsom ordinarie befattningar och, på sätt generaltullstyrelsen i underdånigt utlåtande den 15 maj 1920 föreslagit, placeras i 12 lönegraden;

nr 256 av herrar *E. Hage* och *C. W. O. Höglund,* vilka hemställt, att riksdagen måtte vid behandlande av Kungl. Maj:ts proposition, nr 89, angående godkännande av tullverkets utgiftsstater för tiden 1 januari—30 juni 1923 vidtaga följande ändringar i propositionen:

1:o) gränsbevakningschefstjänsten vid norska gränsen ersättes med en gränstullmästarbefattning (lönegrad B 9);

2:o) en kammarskrivartjänst, avsedd för den ovan nämnda gränsbevakningschefens expedition, ersättes med en tullkontoristtjänst (lönegrad B 6);

3:o) tre kustbevakningskontrollörstjänster på extra stat och tre kammarskrivartjänster, avsedda för de föreslagna kustbevakningskontrollörsexpeditionerna, ersättas med tre kusttullmästare (lönegrad B 9) samt tre tullkontorister (lönegrad B 6);

4:o) tio tullkontrollörstjänster (för bevakningskontrollörer, varav 3 vid Stockholms, 3 vid Göteborgs, 2 vid Malmö tullbevakningsinspektioner samt 1 vid Trälleborgs och 1 vid Hälsingborgs tullkammare) ersättas med tio tullmästartjänster (lönegrad B 8); samt

5:o) en tullförvaltartjänst (av klass 4) i Marstrand ersättes med en tullöveruppsyningsmanstjänst (lönegrad B 6) i samband med förändrande av tullkammaren i Marstrand till tullstation;

nr 257 av herr *A. Ljungberg,* vilken hemställt, att riksdagen med ändring av Kungl. Maj:ts i proposition nr 89 angående godkännande av tullverkets utgiftsstater för tiden 1 januari—30 juni 1923 m. m. framlagda förslag måtte besluta *att* endast bevilja medel till anskaffande av det smärre antal av de föreslagna tjugofyra tulljagarna till bevak-

ning huvudsakligen i Stockholms skärgård och Öresund, som utskottet kan finna lämpligt, och *att* de föreslagna nybyggnaderna måtte helt förbehållas svenskt arbete.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina framställningar, får utskottet hänvisa till motionerna.

Kungl. Maj:ts förslag.

Det av Kungl. Maj:t i förevarande proposition framlagda förslag till löneregleringförr tullverkets personal grundar sig på ett av 1914 års tullkommission avgivet betänkande, vilket överarbetats av generaltullstyrelsen och 1902 års löneregleringskommitté. Förslaget förutsätter omorganisation av tullverket med samtidigt tagen hänsyn till arbetets omfång och fördelning, arbetsmetoder och tjänstemateriell samt personalens utbildning och antal. De organisationsförändringar, som sålunda förutsatts, överensstämma till sina huvuddrag i flertalet fall med vad som blivit ifrågasatt i nyssnämnda tullkommissions särskilda betänkanden i ämnet, sådana dessa te sig efter omarbetningar, företagna dels av 1922 års kustbevakningssakkunniga, dels ock av generaltullstyrelsen.

De väsentliga delarna av omorganisationsförslaget, sådant det av Kungl. Maj:t framlagts, äro följande.

Inom *generaltullstyrelsen* inrättas en ny byrå, personalbyrån, med en byråchef såsom föreståndare. Till denna byrå hänföras i huvudsak: ärenden angående tjänstetillsättningar och avsked, utom vad beträffar de övriga byråerna inom styrelsen; ärenden angående förordnanden, tjänstledighet och semester, i den mån sådana ärenden icke tillhöra annan byrå eller lokal tullmyndighet; ärenden, som angå rätt att i tjänstgöring inkalla aspiranter och extra ordinarie personal, personalens fördelning å de olika tjänstgöringsorterna samt temporär förflyttning av tjänstemän från en till annan tjänstgöringsort; ärenden angående antagning av aspiranter och dessas befordran till extra ordinarie tjänstemän samt rörande befrielse för aspiranter och extra ordinarie tjänstemän från dem åliggande tjänstgöringsskyldighet, i den mån rätt att medgiva sådan befrielse icke tillkommer lokal tullmyndighet; ärenden angående tjänstefel av styrelsen underlydande personal, i den mån sådana ärenden icke tillhöra annan byrå; samt förandet av register över tullverkets personal. Vidare skall det åligga personalbyråchefen samt en byrå-inspektör — vilken anställes å byrån utöver den arbetskraft, som erhålles genom överflyttning av personal från annan byrå — att efter styrelsens förordnande företaga tjänsteresor till de lokala tullmyndigheternas tjänstgöringsorter i syfte att genom inspekterande verksamhet

övervaka göromålens allmänna handläggning samt i största möjliga mån inhämta kännedom om å de särskilda tjänstgöringsorterna rådande arbetsförhållanden, å varje ort behövlig personal och den å orten stationerade personalens lämplighet för därstädes förekommande göromål.

För vinnande av en enhetlig ledning och tillsyn av kustbevakningen samt för tillgodoseende av generaltullstyrelsens behov av ett sjötekniskt biträde tillsättes inom styrelsen en kustbevakningsinspektör på förordnande, varje gång för en tid av sex år.

Anordnas en personalbyrå inom styrelsen, kunna distriktschefer vid *lokaltullförvaltningen* avvaras. Emellertid anställes därstädes i envar av städerna Stockholm, Göteborg och Malmö såsom chef för samtliga tullförvaltningsavdelningar på platsen en tulldirektör, som icke tillika är avdelningschef. Tulldirektören tillsättes av Kungl. Maj:t efter förslag av generaltulldirektören. Antalet tullförvaltningsavdelningar i ifrågavarande städer inskränkes.

Tullkammaren i Marstrand bibehålles endast så länge rörelsen därstädes icke i en närmare framtid visar stillastående eller tillbakagång. Söderköpings tullkammare i Mem förändras till tullstation, och tullkammaren i Riksgränsen förflyttas eventuellt till Kiruna.

Samtliga tullinspektioner förändras till tullstationer, och vissa omläggningar i de redan befintliga stationerna företagas. Beslutanderätten i fråga om inrättande eller indragning av tillfälliga tullstationer och tullexpeditioner tilldelas generaltullstyrelsen.

Tullfiskalstjänsterna förändras till icke-ordinarie beställningar med avlöningsförmåner, vilkas närmare grunder fastställas av Kungl. Maj:t.

Statsanställning av packhuskarlar bör icke förekomma.

Tullverkets *kustbevakning* utrustas med modernare tekniska hjälpmedel. Sålunda anskaffas på en gång 24 s. k. tulljagare, avsedda en för varje av de 22 kustbevakningsdistrikt, vari rikets kust med undantag av Gottland och Öland indelas, samt två såsom reservfartyg. Farten å dessa jagare bör kunna vid normal drift hållas vid ungefär 11 knop men vid fall av behov uppdrivas till omkring 18 knop. Nya typer å övrig båtmateriell införas efter hand. Härigenom övertalig materiell kan bliva inlöst av statsverket. — I samband härmed nedbringas kustbevakningspersonalens numerär.

Av kustbevakningens tjänstemateriell bekostas och underhållas endast tulljagarna av statsverket. Övrig materiell anskaffas och underhålles åtminstone tills vidare av vederbörande tjänstemän mot legor.

En föreslagen anordning med anställande av personer utom tullverket såsom kusttillsyningsmän genomföres däremot icke.

Ej heller ålägges den inre tullbevakningen en vidsträcktare tillsyn vid kusten än som för närvarande utövas.

Lots- och tullpersonalens samarbete tryggas genom vissa författningsbestämmelser ävensom genom erforderliga åtgärder från lots- och tullverkens styrelser.

Nuvarande system med rätt för vissa kustbevakningsposteringar att utöva s. k. invisitationsrätt bibehålles.

Det lokala chefskapet vid kustbevakningen anordnas sålunda: För närmaste omhänderhavande av de administrativa och kamerala göromålen vid kustbevakningen, i vad denna är förlagd utom Haparanda, Luleå och Piteå tullkammardistrikt, tillsättas tre kustbevakningskontrollörer å extra stat med var sin kammarskrivare såsom biträde. Inom berörda tre distrikt åläggas motsvarande göromål tullförvaltaren i Haparanda. Stationeringsorterna för nyssnämnda kontrollörer bestämmas till Stockholm, Malmö och Göteborg. De båda hittillsvarande kustbevakningschefstjänsterna indragas.

Vidkommande tullverkets *gränsbevakning* vidtages icke någon reducering av den gränsbevakningspersonal, som visat sig under senare tider vara erforderlig.

Tjänstemateriellen vid gränsbevakningen anskaffas och underhålles av tjänstemännen själva mot legor.

Gränsridarnas allmänna förtullnings- och förpassningsrätt skall bero av generaltullstyrelsens beslut om tilldelande i de särskilda fallen av sådan rätt för viss tid eller tills vidare.

De nuvarande gränsinspektionerna utbytas mot gränstullstationer, och generaltullstyrelsen bemyndigas av Kungl. Maj:t att bestämma om inrättande, förflyttande eller indragande av gränstullstationer, där trafiken sådant föranleder.

Det system för anordnande av det lokala chefskapet över gränsbevakningen, vilket för närvarande gäller, nämligen att detta i Bohuslän och Jämtland samt vid riksgränsen mot Finland utövas av vederbörande tullförvaltare samt i Dalsland, Värmland och Dalarna av en för dessa landskap gemensam gränsbevakningschef, bibehålles. Dock vidtages den förändring i hittills bestående förhållanden, att gränsbevakningschefen tilldelas samtliga bestyr, som röra honom underlydande gränsbevakningspersonal såsom sådan eller föranledas av dess tjänstgöring såsom föreståndare för gränstullstation eller tullbehandlingsförrättare i övrigt. Härigenom befrias vissa tullkamrar från varje befattning med gränsbevakningsgöromål. För det tillskott i arbete, som härigenom åsamkas gränsbevakningschefen, erhåller denne erforderligt kontorsbiträde genom

överflyttning från tullkammaren i Karlstad av en av de där eljest behövliga kammarskrivarna.

Frågorna om antalet gränsbevakningsposteringar, den närmare beskaffenheten av materiellen samt legornas omfattning kunna överlåtas på generaltullstyrelsen att efter närmare prövning av omständigheterna i de särskilda fallen avgöra.

Såsom allmänna grundsatser rörande *personalstyrkan* inom tullverket och *rekryteringen* av densamma böra gälla, att den personal, varav tullverket har stadigvarande behov året om, uppföres å ordinarie stat samt att det tidvis förekommande behovet av därutöver ökade arbetskrafter täckes dels genom beordrande av ordinarie personal från annan ort, dels genom tillfälligt anställande av personal, dels ock slutligen genom anställande av aspiranter och extra ordinarie tjänstemän, från vilkas led den ordinarie personalen rekryteras.

Aspiranternas och de extra ordinarie tjänstemännens antagning, utbildning och avlöningsförhållanden ordnas efter huvudsakligen följande linjer. Inträdessökande i tullverket, som avser att vinna anställning såsom tjänsteman av nuvarande »högre grad», har att, efter avlagd på visst sätt kvalificerad studentexamen eller uppvisandet av däremot svarande kunskaper, såsom aspirant genomgå tullverkets elevkurs, varefter han befordras till extra ordinarie tjänsteman. Vad åter angår inträdessökande, som avser att vinna anställning såsom tjänsteman av hittillsvarande »lägre grad», antages han, sedan han såsom aspirant genom självstudium under ledning av förman förvärvat och vid verkställd prövning visat sig besitta erforderliga kunskaper, till extra ordinarie tjänsteman. Den huvudsakliga skillnaden mellan aspiranter och extra ordinarie tjänstemän kommer att bestå i de senares mera fasta ställning inom verket, yttrande sig bland annat däri, att de bliva tillförsäkrade något, om än lägre, arvode jämväl under tid, då deras tjänstgöring ej tages i anspråk.

Till frågan om tullpersonalens utbildning genom kurser av olika slag bör ståndpunkt tagas, först sedan utredning i ämnet, verkställd av redan tillkallade särskilda sakkunniga, föreligger. Sådan utredning väntas vara slutförd någon kortare tid efter det grunderna för tullverkets omorganisation blivit av riksdagen prövade.

Till generaltullstyrelsens förfogande bör årligen ställas ett belopp av förslagsvis 5,000 kronor för tulltjänstemäns studieresor i utlandet. Med hänsyn till nyssberörda utredning av tullpersonalens samtliga utbildningsfrågor anses dock icke lämpligt att i staten för förra halvåret 1923 uttryckligen avskilja visst belopp för resestipendier.

Till undvikande av överkvalificerad arbetskraft inrättas kvinnliga biträdesbefattningar och anställas springpojkar, varjämte vaktmästargruppen uppdelas på två olika grader med hänsyn till arbetets art. Dessutom införes en ny tjänstegrad, vars innehavare (tullkontorister) uttagas bland tjänstemän, motsvarande nuvarande befattningshavare av »lägre grad», som genomgått särskild utbildningskurs, och hava att förrätta dels sådana tullbehandlingsgöromål, för vilkas bestridande kompetens såsom tjänsteman av »högre grad» icke erfordras, dels vissa kamerala göromål, såsom kassörsgöromål, en del skrivgöromål, journalsföring, kontrolldebitering av räkningar m. m.

Ordinarie tjänstemän vid lokaltullförvaltningen åläggas skyldighet att fullgöra vilken tjänstgöring som helst.

Indelning av tullpersonalen i »högre grad» och »lägre grad» eller på annat dylikt sätt alltefter personalens förutbildning bör icke förekomma.

En tjänstgöringskommission tillsättes snarast möjligt, efter det omorganisationen av tullverkets lokalförvaltning beslutats, i och för utredning av det vid envar tullförvaltning erforderliga antalet tjänstemän av lägre tjänstegrad än förste tullkontrollörs m. m. Ledamöterna i kommissionen, vilka utses av generaltullstyrelsen, begränsas till högst tre. Av dessa böra två tillhöra tullverket och vara, den ena tjänsteman av nuvarande »högre grad», den andra tjänsteman av »lägre grad»; den tredje bör om möjligt uttagas bland det praktiska livets män och besitta sakkunskap i någon av de näringsgrenar, vilkas utövare under sin verksamhet komma i närmare beröring med tullverket.

Beträffande härefter de blivande avlöningsförhållandena vid tullverket innehåller Kungl. Maj:ts förslag i huvudsak följande.

Det vid statsdepartement m. fl. tillämpade lönesystem lägges i allt väsentligt till grund för den förestående *avlöningsrevisionen* vid tullverket.

Såsom villkor för ikraftträdande av den blivande nya avlöningsstaten för tullstaten uppställes, att från och med dagen för nämnda stats ikraftträdande följande slag av tulltjänstemän tillkommande *extra inkomster* skola upphöra att till dem utgå, nämligen: ersättning enligt taxan den 23 december 1910 för å övertid verkställda tjänstförrättningar; aktoratsprovision; auktionsprovision vid försäljning enligt tullstadgan av beslagsgods eller annat gods ävensom vid försäljning av sjöfynd; slagavgift vid försäljning å auktion; lösen för av tullverkets lokalförvaltningar utfärdade depositionsbevis; ersättning för uppbörd av till stad eller annan kommun utgående avgifter; samt ersättning av post-

eller järnvägsmedel för vissa i sammanhang med tulltjänsten verkställda göromål för postverkets eller statens järnvägars räkning.

För i stort sett nu nämnda slag av extra inkomster lämnas, med viss begränsning, åt vederbörande tjänstemän såsom personligt lönetillägg en successivt bortfallande *kompensation.* Tiden för lönetilläggets avskrivande sättes till nio år, och avskrivningen sker med en niondel om året. Till grund för lönetilläggets beräknande tages medeltalet av sportlernas belopp under åren 1921 och 1922, varom noggranna uppgifter torde komma att föreligga.

De hittillsvarande bestämmelserna om *lönenämnd* för statsdepartementen m. fl. givas oförändrad tillämpning jämväl å tullverket. Emellertid förutsättes, att berörda lönenämnd icke skall underlåta att, där så måste anses behövligt, vid handläggningen av till nämnden hänskjutna ärenden, som må kunna beröra tullverket, för hörande inkalla en eller flera representanter för detta verk.

I sammanhang med att avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement m. fl. förklaras tillämpligt jämväl å befattningshavare vid generaltullstyrelsen ävensom vid tullverkets lokalförvaltning samt kust- och gränsbevakning (»tullstaten») utfärdas vissa i 2 § av reglementet åsyftade *särskilda föreskrifter,* avseende sistnämnda befattningshavare och av innehåll, som i det föregående anförts vid sammanfattandet av Kungl. Maj:ts hemställan.

Efter denna redogörelse för det väsentliga i Kungl. Maj:ts förslag rörande omorganisationen av tullverket ävensom Kungl. Maj:ts förslag angående löneregleringen för verkets personal lämnas här nedan en kortfattad översikt av Kungl. Maj:ts behandling av det förslag till reglering av tullverkets utgiftsstater för tiden 1 januari—30 juni 1923, som generaltullstyrelsen i skrivelse den 17 oktober 1921 avgivit, samtidigt varmed frågan om de olika befattningarnas vid tullverket placering i lönegrader beröres.

Då det ansetts icke vara möjligt att avgöra, i vilken löneklass varje särskild befattningshavare kan komma att uppföras, hava i det förslag till *avlöningsstat,* som Kungl. Maj:t framlagt, avlöningsbeloppen för ordinarie tjänstemän endast approximativt beräknats. Därvid har förfarits på följande sätt. Fördelningen av befattningshavarna på de olika ortsgrupperna har, i den mån sådant kunnat ske, verkställts med ledning av en utav socialstyrelsen utarbetad ortsgruppering. För envar av de befattningshavare inom varje lönegrad, som sålunda varit att hänföra till en och samma ortsgrupp, har avlöningen för det halvår, staten avser, upptagits med ett belopp, motsvarande hälften av medel-

talet mellan avlöningen i lägsta och avlöningen i högsta löneklass i lönegradens vederbörande ortsgrupp, varefter det sålunda funna medeltalet multiplicerats med antalet av nämnda befattningshavare.

Det antal tjänster, som Kungl. Maj:t föreslagit, framgår av den sammanfattning av Kungl. Maj:ts förslag, vilken förut lämnats. De högre befattningarnas tilltänkta fördelning å olika avdelningar inom generaltullstyrelsen eller tullförvaltningarna m. m. angives i en tabell, som införts å sid. 194—196 i det vid propositionen nr 89 fogade statsrådsprotokoll. Antalet befattningshavare vid lokaltullförvaltningen är definitivt endast i fråga om befattningar i högre tjänstegrad än förste kontrollörs. Rätt att i förut angivna omfattning förändra antalet övriga befattningar vid samma förvaltning bör enligt förslaget tilläggas Kungl. Maj:t, i mån som av den blivande tjänstgöringskommissionens vid tullverket undersökningar framgår, att berörda förändringar äro erforderliga och lämpliga. Denna rätt skulle dock ej omfatta tullförvaltartjänster, vilkas placering i olika klasser alltefter vad utrönas kan om rörelsens storlek å olika orter emellertid i varje fall förbehålles Kungl. Maj:t. Tjänstgöringskommissionens undersökningar böra påbörjas omedelbart efter riksdagens beslut i tullverkets omorganisationsfråga och bedrivas så, att åtminstone ett preliminärt uttalande från densamma om personalbehovet med hänsyn till trafikens omfattning föreligger vid tiden för handläggningen hos Kungl. Maj:t av ärendet om antalet tjänster vid lokaltullförvaltningen för förra halvåret 1923.

I fråga om tullkontoristbefattningarna har Kungl. Maj:t haft under omprövning, huruvida dessa befattningar böra i staten för förra halvåret 1923 upptagas till hela det antal, 130, för vilket enligt av generaltullstyrelsen verkställd utredning tillräckligt arbete skulle kunna avdelas från mera kvalificerade tjänster, eller endast till det antal, 40, som svarar mot det vid 1923 års början sannolikt tillgängliga antalet till tullkontoristbefattning kompetenta tjänstemän. Därvid har Kungl. Maj:t på anförda skäl stannat vid det förstnämnda alternativet.

Tjänsternas hänförande till lönegrader överensstämmer med vad 1902 års löneregleringskommitté i ämnet föreslagit i ett den 6 december 1921 avgivet yttrande. I lägsta lönegraden för manliga tjänstemän äro sålunda bland andra placerade tvenne av kommittén till nyinrättande föreslagna befattningar vid respektive lokalförvaltningen och kustbevakningen, nämligen tullvakter och kustbevakningsbiträden.

Kungl. Maj:ts förslag till avlöningsstat för förra halvåret 1923 understiger till sin slutsumma det av generaltullstyrelsen framlagda med 61,272 kronor men överstiger de mot denna stat svarande anslag

enligt stat för hälften av åren 1921 och 1922 med respektive 2,057,180 kronor och 1,558,405 kronor ävensom sammanlagda beloppet av de under halva året 1921 verkligen utbetalta avlöningar med 1,364,550 kronor. I de framlagda beloppen ingå icke dyrtidstillägg. Uppmärksammas bör vidare, att med det av Kungl. Maj:t tillstyrkta systemet för fastställande av antalet tullkontoristbefattningar en besparing, som visserligen icke låter sig till storleken i förväg med säkerhet bestämmas men antages uppgå till omkring 178,000 kronor, väntas komma att inträda i det avlöningsbelopp, som i Kungl. Maj:ts statförslag beräknats för nämnda befattningar.

I fråga om *indragnings- och övergångsstaterna* för tullverket förutsätter Kungl. Maj:t, att, därest riksdagen anvisar medel till stater för förra halvåret 1923 utan att därvid göra särskild erinran beträffande anordnandet av desamma, riksdagen anser, att de riktlinjer med avseende å dylika staters anordnande fortfarande böra följas, vilka — efter vad som anföres å sid. 211—213 i statsrådsprotokollet — varit för riksdagen tidigare ledande.

För undvikande av varje tvekan med avseende å rätt till tillfälliga lönetillägg för tullpersonal å annan än den nya staten och med hänsyn till att dessa tillägg hittills medgivits årsvis, anses riksdagens uttalande i denna fråga vara önskligt. Likaledes begäres riksdagens förklarande beträffande rätten för sådan personal till ersättning för mistade extra inkomster. I vad mån Kungl. Maj:t anser dessa förmåner böra medgivas, framgår av den tidigare lämnade sammanfattningen av Kungl. Maj:ts förslag.

För indragnings- och övergångsstaterna, vilka i generaltullstyrelsens statförslag sluta på 220,000 kronor, avses i Kungl. Maj:ts förslag allenast 83,000 kronor. De återstående 137,000 kronor hava nämligen av särskilda skäl funnits böra överföras till annat anslag. Av anslaget till ifrågavarande stater anses kunna få utgå tillfällig löneförbättring till sådan tjänsteman hos generaltullstyrelsen, för vilken plats ej kan beredas å den nya staten.

Vad vidare angår tullverkets *pensionsstater,* upptagas dessa i överensstämmelse med generaltullstyrelsens förslag till ett sammanlagt belopp av 219,000 kronor. Däri ingår ett belopp av 6,500 kronor såsom kompensation åt tullstatens enskilda pensionsinrättning för hittills varande rätt till andelar av avlöning vid vakanta tjänster, vilken rätt Kungl. Maj:t anser böra upphöra.

Vidkommande tullverkets *omkostnadsstat* ansluter Kungl. Maj:t sig i flertalet fall till vad generaltullstyrelsen föreslagit i avseende å stor-

leken av därå uppförda anslag. Emellertid ingå i dessa anslag dels ett belopp av 55,000 kronor, avsett för inköp av en motorpatrullbåt för Stockholms tullbevakning, byggd i huvudsaklig överensstämmelse med en av 1921 års riksdag för Göteborgs tullbevakning beviljad dylik båt, dels ock ett belopp av 1,219,200 kronor, beräknat för anskaffning av de förutnämnda 24 tulljagarna för kustbevakningen.

Summan av det av Kungl. Maj:t framlagda förslaget till omkostnadsstat för förra halvåret 1923 överstiger det beräknade anslagsbeloppet enligt stat för motsvarande tid 1922 med 873,400 kronor och de såsom verkliga betecknade utgifterna från omkostnadsanslagen under förra hälften av år 1921 med 1,013,461 kronor men understiger det sammanlagda beloppet av anslagen enligt generaltullstyrelsens förslag med 272,000 kronor.

På *extra stat* för förra halvåret 1923 hava beräknats medel till avlöningar åt de av Kungl. Maj:t föreslagna tre kustbevakningskontrollörerna samt till genomförande vid tullverket av en i tidigare liknande fall tillämpad anordning för förmedling av övergången till efterskottsutbetalning av hela lönen. Anslagsbeloppen utgöra respektive 10,500 kronor och 428,000 kronor.

En jämförelse mellan slutsummorna av de föreslagna anslagsbeloppen å tullverkets *ordinarie och extra stater* för förra halvåret 1923 och halva anslagsbeloppen å nämnda stater för år 1922 utvisar, att den föreslagna ordinarie staten överstiger hälften av motsvarande stat för år 1922 med 2,947,105 kronor, under det att den framlagda extra staten överskjuter hälften av extra staten för år 1922 med 9,250 kronor. Summan av de ordinarie och extra staterna enligt Kungl. Maj:ts förslag är följaktligen 2,956,355 kronor högre än däremot svarande summa enligt 1922 års stat. Undantagas vissa engångskostnader tillsammans 1,702,200 kronor, kommer merbeloppet att uppgå till 1,254,155 kronor. Det må härvid beaktas, förutom vad i det föregående anförts om viss förväntad, till omkring 178,000 kronor möjligen uppgående besparing i den av Kungl. Maj:t framlagda avlöningsstaten, jämväl att i samtliga nu ifrågavarande beräkningar bortsetts från dyrtidstillägg.

Den ordinarie stat, vars godkännande ifrågasättes, är *uppställd* efter av riksdagen på en senare tid i princip godkända nya huvudgrunder. Den härigenom inträdande förändringen för tullverkets vidkommande betingas särskilt därav, att avlöningsreglementet för statsdepartementen m. fl. avses skola tillämpas jämväl å tullverket.

På *tilläggsstat* för år 1922 är av Kungl. Maj:t beräknat ett reservationsanslag å 116,000 kronor till uppförande av boställsbyggnader i

Kiruna åt den tullpersonal, som skulle där förläggas på grund av tullkammarens i Riksgränsen förflyttning dit senast den 1 oktober 1922. Denna förflyttning, vilken står i samband med vissa mellan svenska järnvägsstyrelsen och Hovedstyret for Norges Statsbaner träffade överenskommelser, har av en för utredning av frågan tillsatt delegation beräknats medföra en besparing för statsverket av i runt tal 35,300 kronor årligen. Därvid har hänsyn tagits jämväl till berörda nybyggnadskostnad.

Vidare har Kungl. Maj:t å tilläggsstaten ifrågasatt medel till ökning av arbetskrafterna vid tullverket under vissa delar av år 1922. Kungl. Maj:t har nämligen dels ansett, att de till nyinrättande föreslagna befattningarna såsom personalbyråchef, tulldirektör och kustbevakningsinspektör böra i och för utförandet av åtskilliga nödvändiga förarbeten för övergången till den nya organisationen tillsättas respektive fyra, tre och fyra månader före tidpunkten för samma organisations ikraftträdande, dels ock förutsatt, att vederbörlig tullpersonal anställes från den dag under år 1922, när frihamnarna i Göteborg och Malmö kunna bliva öppnade, enligt på sin tid föreliggande uppgifter tidigast den 1 april. Vid beräknande av de behövliga medlen, inalles 90,115 kronor, hava avlöningarna vid de tre förstnämnda slagen befattningar så avpassats, att de bringats att överensstämma med avlöningarna för innehavare av närmast likvärdiga tjänster på nu gällande stat. För de föreslagna tjänsterna å tilläggsstat ävensom för innehavarna av desamma och i succession efter dem förordnade tjänstemän anses i övrigt liknande avlöningsbestämmelser böra bliva under nämnda år gällande som i fråga om de å tullverkets extra stat för år 1922 uppförda tjänster och deras innehavare samt i succession efter dem förordnade tjänstemän.

Slutligen har Kungl. Maj:t föreslagit anvisande å tilläggsstaten av 25,000 kronor till förstärkning av anslaget till diverse utgifter vid tullverket för år 1922. Medlen skulle användas till täckande av kostnaden för detektivundersökningar, varom generaltullstyrelsen kunde behöva under år 1922 föranstalta för bekämpande av den på senare tider alltmera överhandtagande smugglingen. Ett motsvarande belopp avses för förra halvåret 1923.

Den av Kungl. Maj:t slutligt framlagda tilläggsstaten för år 1922 slutar sålunda på ett belopp av 231,115 kronor. Detta belopp understiger med 3,685 kronor vad för tullverket inalles beräknats i tilläggsstaten till riksstaten för år 1922 under sjunde huvudtiteln.

Vad Kungl. Maj:t sålunda och i övrigt föreslagit eller departementschefen eljest anfört i förevarande proposition, i vad densamma innefattar frågor, som ankomma på riksdagens prövning, har givit utskottet anledning till erinran eller uttalande i allenast följande avseenden. *Utskottets yttrande.*

Det av Kungl. Maj:t framlagda förslaget att i stället för de ifrågasatta distriktscheferna inom tullverket och till underlättande av generaltullstyrelsens numera avsevärt ökade arbetsbörda inom styrelsen inrätta en ny byrå, personalbyrån, med en byråchef såsom föreståndare anser utskottet sig böra tillstyrka. Genom en sådan anordning synes nämligen vara att vinna icke blott snabbare behandling hos styrelsen av åtskilliga ärenden utan även större möjligheter till övervakande, att de lokala tullmyndigheternas arbetskrafter utnyttjas på det mest ekonomiska sätt, och till utväljande av de för de olika tulltjänsterna lämpligaste personerna. De i flera avseenden ömtåliga frågor, vilka skulle komma under behandling av föreståndaren för personalbyrån, och det betydande ansvar med hänsyn till personalens rätta användning, som komme att åvila denne, synas böra föranleda, att bemälde föreståndare gives en så självständig ställning, som byråchefsbefattning medför. Personalbyråchef.

Enligt ett av 1914 års tullkommission väckt förslag skulle inom generaltullstyrelsen finnas så kallade tullfullmäktige, avsedda att utgöra en lekmannarepresentation för tillvaratagande av näringarnas intressen. Detta förslag, vilket, ehuru dåmera tillstyrkt av generaltullstyrelsen, icke vann beaktande i 1921 års proposition angående reglering av tullverkets stater för år 1922 m. m. (nr 330), har nu icke längre vidhållits av generaltullstyrelsen samt icke heller av Kungl. Maj:t upptagits. Anledningen därtill har i samtliga fall angivits vara den, att något oavvisligt behov av tullfullmäktige icke ansetts föreligga. Tullfullmäktige.

Utskottet har för sin del icke kunnat bortse från, att inrättandet av en lekmannarepresentation vid en del andra verk på liknande sätt, som tullkommissionen tänkt sig beträffande tullverket, visat sig vara av ej ringa värde såväl för verket självt som särskilt för den allmänhet, vilken i mera omfattande grad berörts av verkets funktion. Det har därför synts utskottet tveksamt, huruvida icke jämväl vid tullverket borde införas en dylik anordning, varigenom verket tillfördes den speciella sakkunskap, som representanter för handel, industri och sjöfart vore i tillfälle att lämna, och dessa näringsgrenars berättigade önskemål mera omedelbart kunde tillgodoses. Emellertid har utskottet, med hänsyn såväl till generaltullstyrelsens ställning till frågan som ock till

att Kungl. Maj:t ej ansett sig böra framlägga förslag i ämnet och då i allt fall frågan är av beskaffenhet att utan olägenhet kunna särskilt för sig upptagas till förnyad prövning, därest omständigheterna skulle framdeles göra sådant önskligt, ansett sig icke böra för närvarande förorda tullfullmäktigeinstitutionens införande. Dock förutsätter utskottet, att det förfaringssätt, som för generaltullstyrelsen redan står till buds vid handläggning av för näringarna betydelsefulla ärenden, eller att före ärendenas avgörande bereda sammanslutningar inom vederbörande näringsgrenar tillfälle att däri uttala sig, varder i största möjliga mån anlitat.

Det motionsvis framförda yrkandet i detta ämne (II: 234) har utskottet således funnit icke nu böra biträdas.

Tullförvaltningen i Marstrand.

Vad i motionen II: 256 anförts om möjligheten att förändra den i Marstrand förefintliga tullkammaren till tullstation, har icke gentemot den ingående utredning om rörelsens omfattning å nämnda ort, som i propositionen förebragts (sid. 33, 34, 37), övertygat utskottet om lämpligheten av att för närvarande vidtaga den sålunda ifrågasatta förändringen.

Åklagarskapet i tullmål.

I likhet med Kungl. Maj:t finner utskottet åklagarskapet i tullmål böra fortfarande omhänderhavas dels av tullfiskaler, dels av tullförvaltare. Bibehållandet av de fyra tullfiskalerna måste särskilt under nuvarande förhållanden, då försöken till brott mot tullstadgan visat sig vara i avsevärt tilltagande, anses vara ett krav, som icke utan olägenhet låter sig avvisas. Den av Kungl. Maj:t förordade förändringen i sättet för tullfiskalernas anställande och avlönande synes utskottet ägnat att bereda större möjlighet för tullverket än hittills att å ena sidan få vid befattningarna fästade de för dessa särskilt lämpliga personerna och att å andra sidan kunna från samma befattningar avlägsna sådana, vilka till äventyrs visa sig mindre tillfredsställande fylla de anspråk, som skäligen böra å dem ställas. Med tillstyrkande alltså av Kungl. Maj:ts förslag härutinnan anser utskottet vad i motionen II: 255 i detta spörsmål anförts icke böra leda till ändring i samma förslag.

Kustbevakningens organisation.

De principer, varå Kungl. Maj:ts förslag till organisation av kustbevakningen byggts, synas utskottet till väsentliga delar fullt riktiga. Den i hög grad tilltagande olovliga införseln, särskilt av sådana varor, vilka här i riket äro underkastade särskild kontroll, och de metoder, som därvid användas, göra det jämväl enligt utskottets förmenande ofrånkomligt att utrusta tullverkets vederbörande personal med synner-

ligen förbättrade tekniska hjälpmedel för att därigenom ävensom genom ökad handledning av samma personal och skärpta undersökningar av de lokala förhållandena vid rikets kuster höja kustbevakningens effektivitet.

I fråga om detaljerna vid genomförandet av berörda förbättringar av kustbevakningen har utskottet emellertid i vissa avseenden en från Kungl. Maj:t skiljaktig mening.

Vad först beträffar kustbevakningens blivande *tjänstemateriell* må till en början uppmärksammas, att, Kungl. Maj:ts förslag innefattar införande vid nämnda bevakning av tre förbättrade farkosttyper, nämligen tulljagare samt tullbåtar av typ I och av typ II; i övrigt skulle båtmateriellen bestå av snipor. Tulljagarna skulle hava en längd av 16.75 meter och en bredd av 2.9 meter, medan motsvarande dimensioner för tullbåtarna skulle bliva, för typ I 8.5 meter och 2.15 meter samt för typ II 7 meter och 1.9 meter. Farten för tulljagarna har, såsom förut nämnts, ansetts böra bliva, vid normal drift ungefär 11 knop och vid forcerad fart bortåt 18 knop. Beträffande tullbåtarna åter kunde farten begränsas till något över 7 knop för typ I och omkring 6 knop för typ II. För tulljagarna skulle motorer av amerikansk tillverkning komma till användning, under det att för tullbåtarna räknats med svenska motorer. Mot dessa förslag rörande tjänstemateriellens beskaffenhet hava motionsvis framkommit invändningar, att tulljagarna borde utrustas med svenska motorer, även om tulljagarnas fart därigenom måste nedbringas (II: 226 och 257); och har en av motionärerna närmare angivit, huru dessa senare motorer borde vara beskaffade, varjämte denne framlagt ett alternativt förslag om insättande i tulljagarna av motorer av tyskt fabrikat.

Utskottet, som icke anser lämpligt att göra något uttalande om vilket motorfabrikat, som bör för det ifrågavarande ändamålet komma till användning, vill emellertid betona den synnerliga angelägenheten av att tulljagarna — med nödigt beaktande av de ekonomiska synpunkterna i fråga om driftkostnaderna och motorernas hållbarhet — kunna givas tillräckligt hög fart. Endast under berörda förutsättning kan nämligen enligt utskottets förmenande en nöjaktig tillsyn av rikets kuster utan ökning av bevakningsstyrkan därstädes vara att påräkna.

Om utskottet således principiellt ansluter sig till Kungl. Maj:ts förslag rörande beskaffenheten av tulljagarna — liksom för övrigt även till vad Kungl. Maj:t ifrågasatt angående typerna för tullbåtarna — vill utskottet icke därmed hava tillstyrkt, att ett större antal tulljagare på en gång anskaffas, innan någon prövning av deras lämplighet ur olika synpunkter företagits. I stället förordar utskottet, att tills vidare medel

beviljas för nybyggnad av allenast sex tulljagare. Av dessa böra lämpligen fem förläggas till för smuggling mera utsatta kuststräckor i olika delar av riket och den sjätte användas för att på obestämda tider insättas såsom tillfällig förstärkning av kustbevakningen å områden, som eljest äro i avsaknad av tulljagare, och såsom reservmateriell vid fall av behov. Genom att anskaffningen begränsas såsom ovan föreslagits, torde möjlighet kunna förefinnas, att vid eventuell ytterligare nyanskaffning svenska motorer kunna komma till användning. Innan sådan nyanskaffning beslutas, bör jämväl utredas, om de ytterligare jagare, som må komma att anskaffas, skola bliva av samma typ och få samma fart som de nu föreslagna.

I omhandlade spörsmål har utskottet således till väsentlig del tillmötesgått, vad i motionerna I: 130 och II: 257 blivit ifrågasatt.

Vidkommande härefter kustbevakningens *personalantal* samt dess fördelning på *distrikt* och *posteringar* har utskottet, frånsett det lokala chefskapet vid samma bevakning, ej funnit anledning till erinran mot vad Kungl. Maj:t i dessa hänseenden tillstyrkt och anfört. Den inskränkning i antalet tulljagare, som utskottet för närvarande ansett tillrådlig, inverkar således icke på biträdandet i princip av den av Kungl. Maj:t framlagda organisationsplanen. Dock blir det givetvis nödvändigt att tills vidare, intill dess medel för anskaffande av ytterligare tulljagare må varda beviljade, i viss mån bibehålla den hittillsvarande organisationen inom de distrikt, där tulljagare icke bliva stationerade. Utskottet förutsätter emellertid, att generaltullstyrelsen och närmast den föreslagne kustbevakningsinspektören, vars anställande utskottet förordar, ägnar synnerlig uppmärksamhet åt att varje förändring i de nuvarande kustbevakningsposteringarnas styrka eller förläggning, som under ifrågavarande övergångstid kan bidraga till ökande av kustbevakningens effektivitet utan att bliva ekonomiskt ofördelaktig, varder vidtagen samt att, i mån som kustbevakningstjänsteman, vilken ej är uppförd å den nya staten, förflyttas till tjänst vid den inre bevakningen eller eljest avgår från befattning utom ordinarie stat vid kustbevakningen, den sålunda ledigblivna befattningen icke återbesättes utan utbytes mot inkallning i tjänstgöring av extra ordinarie personal eller annan tillfällig bevakningsförstärkning.

Det i motionen II: 236 framställda yrkandet, att å Öland måtte försöksvis anställas personer utom tullverket såsom kusttillsyningsmän, har utskottet, ehuru med en viss tvekan, ansett sig icke böra mot de föreliggande avstyrkandena i frågan (propositionen, sid. 58 och 59) biträda.

Till skillnad mot vad nu är förhållandet, skulle hädanefter kust-

bevakningsdistrikten ej sällan sträcka sig över mera än ett tullkammardistrikt. Enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle, såsom förut berörts, med undantag för viss del av den nordligaste kusten det *lokala chefskapet* inom områden, innefattande flera kustbevakningsdistrikt, omhänderhavas av ett nytt slag av befattningshavare, kustbevakningskontrollörer, vilka till biträden skulle hava var sin kammarskrivare. I ett flertal motioner har påyrkats ändring i detta förhållande antingen sålunda, att det ifrågavarande chefskapet i stället anförtroddes åt tullförvaltaren (respektive tullbevakningschefen) inom ettvart tullkammardistrikt (II: 235 och 236) eller å Gottland och Öland (II: 237), eller ock på det sätt, att chefskapet över kustbevakningen inom områden, motsvarande de föreslagna kontrollörsdistrikten, tilldelades ett nytt slag av befattningshavare i lägre lönegrad, kusttullmästare, med tullkontorister såsom biträden (II: 256). Utskottet har ansett sig icke kunna dela Kungl. Maj:ts uppfattning i förevarande avseende. De tjänstgöringsdistrikt, som komme att tilldelas kustbevakningskontrollörerna, skulle nämligen bliva av alltför stor utsträckning för att en närmare kännedom om de skilda kusttrakternas behov av bevakningsförstärkning vid olika tillfällen skulle kunna vinnas och en mera omedelbar handledning av vederbörande personal inom distriktet åvägabringas, något som måste anses vara av synnerlig vikt vid fråga om skärpning av kustbevakningens effektivitet. Härtill kommer, att kontrollörsinstitutionen i dess föreslagna skick måhända kan i en del fall leda till olägliga dröjsmål med hänsyn till inhämtande eller meddelande av order i tulltjänsten. I stället finner utskottet det system med tullförvaltare såsom kustbevakningschefer, vilket i en av de omnämnda motionerna förordats i anslutning till vad av 1914 års tullkommission i ämnet föreslagits, kunna tjäna som grund för ordnandet av berörda chefskap. Systemet torde dock böra på visst sätt utbyggas till underlättande av en successiv övergång till en fullständigt genomförd anordning med tulljagare och till ökande av kustbevakningsposteringarnas rörlighet. Denna utbyggnad synes böra ske sålunda, att omförmälda chefskap inom varje kustbevakningsdistrikt ålägges den därinom stationerade tullförvaltaren (respektive tullbevakningschefen) eller, där flera tullförvaltare äro placerade inom distriktet, den för uppdraget lämpligaste av dem; chefskapet för kustbevakningsdistrikt, varest tullförvaltare ej finnes, bör tilldelas den tullförvaltare eller tullbevakningschef, som erhåller chefskap för något av vidliggande kustbevakningsdistrikt. Vid utövandet av ifrågavarande chefskap skulle tullförvaltaren eller tullbevakningschefen givetvis äga att påkalla biträde av honom underlydande personal vid tullförvaltningen.

Tullförvaltning, vars föreståndare sålunda anförtros särskilt chefskap, bör enligt utskottets mening ur enhetlighetssynpunkt omhänderhava icke blott de administrativa utan även de kamerala bestyren rörande all kustbevakningspersonal inom det kustbevakningsdistrikt, över vilket tullförvaltningsföreståndaren utövar chefskapet. Uppenbart är emellertid, att även annan tullförvaltare skall, liksom hittills, vara pliktig att, där så erfordras, lämna kustbevakningspersonalen råd och upplysningar i tjänsten, ändå att han icke har speciellt chefskap över samma personal sig ålagt. Personalen å den förutnämnda reservtulljagaren torde lämpligen kunna lyda omedelbart under generaltullstyrelsen och dess kustbevakningsinspektör, i mån som jagaren icke mera stadigvarande insättes i stället för annan tulljagare och personalen då lyder under chefen för kustbevakningen inom det distrikt, dit den förlagts. Den av utskottet framlagda planen för ordnandet av det lokala chefskapet vid kustbevakningen synes böra genomföras i samband med tullverkets omorganisation i övrigt, således oberoende av att anskaffningen av tulljagarna till slutligt antal icke nu kommer att företagas.

Den organisation av det lokala chefskapet vid kustbevakningen, som utskottet föreslagit, förutsätter, att tullförvaltningsföreståndare, vilken tilldelas uppdrag såsom chef för kustbevakningsdistrikt, ej ägnar mindre tillsyn åt den yttre än åt den inre honom underlydande bevakningen. Att så i varje fall blir förhållandet, däröver lärer kustbevakningsinspektören få att närmast hålla hand.

Den *ekonomiska innebörden* av de förändringar i Kungl. Maj:ts förslag, som utskottet ansett böra vidtagas, blir följande.

För anskaffning av tulljagarna har Kungl. Maj:t avsett ett anslagsbelopp å 1,219,200 kronor. Detta belopp kan med hänsyn till såväl minskning i antalet sådana jagare från 24 till 6 som ock prisfall nedbringas till 286,800 kronor. Därvid hava till utgångspunkt för beräkningarna tagits vissa utskottet tillhandakomna, nyligen upprättade kostnadsuppgifter rörande den jagaretyp, generaltullstyrelsen förordat och Kungl. Maj:t föreslagit. Med samma utgångspunkt synas halvårskostnaderna för underhållet av tulljagarna kunna nedsättas till 3,000 kronor. Kostnaderna för driften av tulljagarna och den fortskaffningsmateriell, som skulle anskaffas av kustbevakningstjänstemännen själva, hava av Kungl. Maj:t upptagits till omkring 170,000 kronor respektive 17,000 kronor för halvår. Genom den av utskottet föreslagna inskränkningen i tulljagarnas antal jämte vikande priser komma visserligen å ena sidan driftkostnaderna för tulljagarna att sänkas till omkring 38,000 kronor för halvår. Men å andra sidan medför samma inskränkning bibehållande

tills vidare av ett större antal hittillsvarande farkoster, varigenom en ökning i driftkostnaderna för tjänstemännens egna båtar uppstår. Då utgifterna under förra hälften av år 1921 för drift av kustbevakningens tjänstebåtar uppgått till i runt tal 20,000 kronor, torde denna ökning kunna sättas till 15,000 kronor och driftkostnaderna för de smärre tullfarkosterna vid kustbevakningen således bestämmas till 32,000 kronor för halvår. Med iakttagande, att Kungl. Maj:t till drift av övrig tjänstemateriell vid tullverket beräknat ett sammanlagt halvårsbelopp av 19,000 kronor, bör det följaktligen bliva tillräckligt att till underhåll och drift av all fortskaffningsmateriell vid tullverket anslå, i stället för 212,000 kronor, ett belopp av allenast 92,000 kronor.

Till legor för fortskaffningsmateriell vid tullverket hava under hälften av år 1921 åtgått omkring 134,000 kronor. Då utskottet i likhet med Kungl. Maj:t anser, att beträffande tullpersonalens fortskaffningsmateriell det nuvarande legosystemet bör såsom för statsverket förmånligast bibehållas utom beträffande de kostsamma tulljagarna, torde nyssnämnda belopp, minskat med vad som kan anses motsvara legorna för de smärre farkoster, vilka genom de fem mera fast utposterade tulljagarna kunna avvaras, böra läggas till grund för berörda anslags beräknande i nu föreliggande stat. Skattas beloppet av sist omförmälda legor till 10,000 kronor, kommer alltså ett anslag av 124,000 kronor att under förra halvåret 1923 bliva erforderligt till legor för den vid tullverket förefintliga fortskaffningsmateriellen. En höjning av det för ändamålet av Kungl. Maj:t beräknade beloppet med 49,000 kronor synes följaktligen behöva företagas.

Kungl. Maj:t har föreslagit, att kostnaderna för värdering och inlösen av övertalig fortskaffningsmateriell skulle få av tullmedlen förskotteras, och har förty icke upptagit något särskilt anslagsbelopp därför i den framlagda staten. Vid sådant förhållande påkallas icke någon ändring i sagda stat såsom följd av den omständigheten, att utskottet förordat viss inskränkning i nyanskaffningen av materiell och att inlösen av fortskaffningsmateriell — mot vilken åtgärd under de i propositionen angivna förutsättningar utskottet i princip ej funnit anledning till erinran — således måste komma att ske i mindre omfattning, än Kungl. Maj:t avsett.

Däremot bör givetvis den ordinarie staten minskas med det avlöningsbelopp, 7,718 kronor, som beräknats för de tre kammarskrivare, vilka avsetts för de föreslagna men av utskottet avstyrkta kustbevakningskontrollörernas expeditioner, varjämte det på extra stat upptagna anslaget å 10,500 kronor till bemälda kontrollörers avlönande under förra halv-

året 1923 bör utgå. För den nuvarande ordinarie personal, vilken utan att få plats på den nya staten för kustbevakningen skulle därstädes behöva användas, torde medel redan vara i Kungl. Maj:ts förslag beräknade å övergångsavlöningsstat.

Vad beträffar det i motionen II: 210 framförda yrkandet, att tjänsteman vid kustbevakningen skulle kunna få såsom hittills förordnas att förestå av kommun bekostad tullstation, vill utskottet hava uttalat, att, då en dylik anordning synes utskottet kunna ofördelaktigt inverka på kustbevakningens effektivitet, densamma principiellt icke bör tillåtas. Visar det sig, att inom vederbörande kommun en mindre tullförvaltning fortfarande är av behovet påkallad, synes därstädes hellre böra på statsverkets bekostnad inrättas en tullexpedition med person utom tullverket såsom föreståndare mot ett mindre arvode. En dylik anordning har av generaltullstyrelsen på förekommen anledning föreslagits för viss ort (propositionen nr 89, sid. 40 o. f.). Därest under tiden för övergången till den fullständiga nya organisationen vid kustbevakningen det i något fall skulle visa sig icke vara möjligt att uppbringa lämplig person utom tullverket för uppdraget såsom tullexpeditionsföreståndare, bör det likväl få ankomma på generaltullstyrelsen att medgiva kustbevakningstjänsteman att tills vidare få av kommun mottaga uppdrag, som i förenämnda motion sägs. Utskottet anser alltså, att syftemålet med den förevarande motionen bör på ena eller andra sättet tillgodoses.

Gränsbevakningens organisation.

Emot vad i propositionen föreslagits i fråga om gränsbevakningens organisation har utskottet ej funnit anledning till erinran. Dock har utskottet varit i någon mån tveksamt beträffande anordnande av det lokala chefskapet över gränsbevakningspersonalen inom Dalsland, Värmland och Dalarna, vilket, såsom nämnts, skulle liksom nu åvila en särskild gränsbevakningschef. Med hänsyn till den olikformighet i chefskapets utövande inom nämnda landskap och vid övriga delar av rikets landgräns, som vid ett bifall till Kungl. Maj:ts förslag skulle komma att föreligga, har utskottet haft under omprövning, huruvida icke, såsom även motionsvis (II: 236) ifrågasatts, chefskapet kunde beträffande gränsbevakningen i Dalsland och Värmland läggas under en å ort därstädes stationerad tullförvaltare och beträffande Dalarna under tullförvaltaren i Falun. Emellertid har utskottet funnit synnerligen angeläget, att bevakningen vid ifrågavarande, i kontrollhänseende särdeles viktiga gränssträcka ställes under enhetligt befäl och att den mångfald gränstullstationer, som dit måst förläggas på grund av den livliga tra-

fiken i dessa gränstrakter, erhålla likformig samt ofta påkommande handledning och tillsyn. En dylik tillsyn synes vara så mycket mera behövlig som särskild inspektör för gränsbevakningen icke skulle, såsom avses för kustbevakningen, finnas anställd. De anförda omständigheterna liksom ock det förhållandet, att en övergång till den i motionen åsyftade anordningen med tullförvaltare såsom chefer skulle komma att, efter vad i den föreliggande propositionen (sid. 100) påvisas, draga väsentligt högre kostnader än bibehållandet av det av Kungl. Maj:t föreslagna systemet, hava förmått utskottet att stanna vid den lösning av förevarande spörsmål, som i förevarande proposition kommit till uttryck.

I förenämnda motion II : 256 har yrkats, att den ifrågasatta gränsbevakningschefstjänsten måtte utbytas mot en gränstullmästarbefattning. Av de härför andragna skäl har utskottet icke känt sig övertygat. Den jämförelse med förhållandena vid gränsen mot Finland, som motionärerna anställt, är för övrigt i så måtto missvisande, att den vid nämnda gräns föreslagne gränstullmästaren icke skulle bliva chef för gränsbevakningen därstädes, utan vara underordnad tullförvaltaren i Haparanda, vilken komme att utöva berörda chefskap.

Vad utskottet ovan anfört om innebörden av chefskapet för gränsbevakningen i Dalsland, Värmland och Dalarna, har föranlett utskottet att biträda Kungl. Maj:ts förslag jämväl i det hänseendet, att såsom gränsbevakningschefens närmaste man anställes en tjänsteman i kammarskrivares ställning. Nyssbemälda motionärers åsikt, att en tullkontorist bör i stället för ändamålet avses, har utskottet följaktligen icke kunnat dela.

Personalens utbildning.

Beträffande tullpersonalens utbildning framgår av statsrådsprotokollet (sid. 110), att Kungl. Maj:t anbefallt särskild utredning i detta ämne, vilken väntas föreligga någon kortare tid efter det grunderna för tullverkets omorganisation blivit av riksdagen prövade. Ehuru därför någon närmare granskning av hithörande frågor icke lämpligen bör vid detta tillfälle företagas, vill utskottet, under uttalande av sitt gillande av den principen, att synnerlig omsorg bör ägnas åt tulltjänstemännens utbildning, emellertid med hänsyn till de planer för utbildningens anordnande, som framlagts av 1914 års tullkommission, icke underlåta att redan nu uttala sina tvivelsmål om behövligheten och värdet av att på statsverkets bekostnad inrätta särskilda kurser för sådana äldre tjänstemän, som vilja göra sig kompetenta till ledande platser inom tullverket.

I fråga om de av Kungl. Maj:t äskade medlen till utbildning i

tulltjänsten har departementschefen, såsom förut nämnts, principiellt tillstyrkt, att av blivande anslag till sådan utbildning till generaltullstyrelsens förfogande årligen ställes ett belopp av förslagsvis 5,000 kronor för tulltjänstemäns studieresor i utlandet. Utskottet anser, att dylika stipendier icke böra åtminstone för närvarande utdelas. Då emellertid av uppgiven anledning något belopp för stipendier icke medtagits vid beräkning av det för förra halvåret 1923 behövliga anslagsbeloppet till utbildning i tulltjänsten, kan utskottets avstyrkande av stipendieinstitutionen ej medföra minskning i staten för samma tid.

Personalens användning.

Grundtanken i förslaget att minska den överkvalificerade arbetskraften vid tullverket genom användande av tullkontorister för utförande av enklare tullbehandlingsgöromål ävensom vissa kamerala arbeten anser utskottet sig kunna fullt gilla. Genom införande vid tullverket av detta nya slag av befattningshavare synes möjlighet vara beredd att få såväl tullbehandlings- som kontorskostnaderna för verket efter hand nedbringade. Samtidigt har öppnats utsikt för de mera kunniga och framåtsträvande bland den lägre tullpersonalen att nå en mot deras större duglighet svarande tjänsteställning. Emellertid vill utskottet i detta sammanhang erinra, att enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle för utförande av kontorsgöromål anställas jämväl kvinnlig personal. Det synes utskottet böra tagas under övervägande, om icke genom användande av sådan personal i något större utsträckning, än som föreslagits, viss kostnadsbesparing skulle kunna ernås.

Under sådana omständigheter anser utskottet försiktigheten bjuda att icke nu i staten uppföra hela det antal tullkontoristbefattningar, som av Kungl. Maj:t föreslagits. Efter vad som framgår av statsrådsprotokollet (sid. 190), komma att vid 1923 års början sannolikt finnas tillgängliga endast 40 till tullkontoristbefattning kompetenta tjänstemän. Att nu uppföra ett större antal sådana befattningar än det nämnda synes icke erforderligt, utan torde det böra få ankomma på följande riksdagar att i staten upptaga det ytterligare antal dylika befattningar, som efter skedd utredning visar sig behövligt och som kan besättas med kompetenta innehavare.

Genom vad utskottet sålunda anfört torde motionen II : 227 vara besvarad.

Tjänstgöringskommissionen.

Vad angår den föreslagna tjänstgöringskommissionen, finner även utskottet påkallat, att en dylik, sådan som den av Kungl. Maj:t tilltänkts, snarast möjligt kommer till stånd i och för närmare undersökningar rörande antalet tullförvaltartjänster inom de olika lönegraderna samt det

vid envar tullförvaltning erforderliga antalet tjänstemän av lägre tjänstegrad än förste tullkontrollörs. Beträffande fullgörandet av ifrågavarande undersökningar vill utskottet i likhet med departementschefen betona den synnerliga angelägenheten därav, att undersökningarna bedrivas så, att åtminstone ett preliminärt uttalande från kommissionen om den riktiga fördelningen av antalet tullförvaltartjänster på de för sådana tjänster bestämda lönegraderna samt om det faktiska behovet vid lokalförvaltningen av förberörda slags tjänster föreligger vid tiden för handläggningen hos Kungl. Maj:t av ärendet om antalet tjänster vid nämnda förvaltning för förra halvåret 1923.

De resultat, som undersökningarna sålunda må komma att giva, böra givetvis göras till föremål för möjligast noggranna prövning jämväl av generaltullstyrelsen, innan Kungl. Maj:t på grundvalen av den föreliggande utredningen definitivt fastställer ifrågavarande statförändringar. Dessa förändringar böra enligt utskottets förmenande icke, vare sig de avse antalet tullförvaltartjänster inom de olika lönegraderna eller övriga ifrågavarande befattningar, få vidtagas på sådant sätt, att den stat, som må varda av riksdagen fastställd, därigenom kan beträffande någon av dessa båda grupper av tjänster anses ökad. Denna utskottets ståndpunkt innebär beträffande tullförvaltartjänsterna viss inskränkning i den rätt, som enligt propositionen avsetts för Kungl. Maj:t, eller att obegränsat vidtaga de förändringar i fråga om antalet sådana tjänster inom de olika lönegraderna, till vilka omständigheterna kunna giva anledning.

Indragning av sportler.

I föreliggande proposition hava uppräknats vissa vid tullverket förekommande slag av extra inkomster, vilka Kungl. Maj:t ansett böra indragas till statsverket från och med den tidpunkt, då nytt avlöningsreglemente blir gällande för verkets personal. Utskottet, som funnit, att jämväl andra extra inkomster än de sålunda angivna för närvarande tillgodokomma tulltjänstemän, är av den mening, att den ifrågavarande indragningen bör omfatta samtliga slag av extra inkomster vid tullverket med undantag av de s. k. beslagarandelarna. Det må i detta sammanhang erinras därom, att enligt Kungl. Maj:ts kungörelse den 7 juli 1921 (nr 397) lösen ej skall debiteras för sådana expeditioner, som avses i bestämmelser angående indragning av expeditionslösen, meddelade vid verkställd reglering av statens ämbetsverks och myndigheters löneförhållanden m. m., samt utfärdats av ämbets- och tjänstemän, som äro underkastade samma bestämmelser. I stället skall stämpel utgå till motsvarande belopp.

Kompensation för sportler.

Lika med Kungl. Maj:t anser utskottet, att vederbörande tjänstemän böra beredas en successivt bortfallande ersättning för vad de kunna beräknas förlora genom nyssberörda indragning av extra inkomster. Emellertid har utskottet uppmärksammat, att en avsevärd del av de extra inkomster, för vilka kompensation sålunda ifrågakommer, utgöres av ersättning för tjänsteförrättning å s. k. övertid. Då framdeles flera av de tjänstemän, som skulle bliva berättigade till kompensation, kunna förväntas komma att fortfarande förrätta tjänstgöring å övertid men därför erhålla gottgörelse enligt bestämda grunder antingen kontant eller i form av motsvarande ledighet å normal tjänstgöringstid, förefaller det utskottet rättvist, att den blivande kompensationen för sportler, erhållna genom övertidstjänstgöring, icke för de åsyftade tjänstemännen utgår med fulla beloppet av vad som med tillämpning av det av Kungl. Maj:t föreslagna beräkningssätt skolat tillkomma dem. En fullt exakt beräkning av reduceringsbeloppets storlek låter sig tydligen icke göra, för så vitt ett för tjänstemännen olägligt uppskov med kompensationens bestämmande och utbetalning, intill dess den nya organisationen för tullverket varit i kraft under åtminstone ett år, skall kunna undvikas. Utskottet har därför varit hänvisat till att söka utfinna en ungefärlig procentsats för det avdrag, vilket motsvarar den egentliga förlusten i ersättning för sådana tjänsteförrättningar å övertid, som vanligast förekomma för respektive tjänstemän. Därvid har utskottet kommit till det resultat, att den minskning i övertidsersättning, som på detta sätt skulle åsamkas tjänstemännen vid övergången till förändrad organisation, kan anses belöpa sig till 15 procent för kammarskrivare och 40 procent för tjänstemän i lägre ställning. Endast för belopp, som motsvara denna procentuella minskning, torde således kompensation böra för dessa befattningshavare utgå, i vad de upphörda extra inkomsterna utgjort ersättning för tjänstgöring å övertid.

I det anslagsbelopp å 73,500 kronor, som i Kungl. Maj:ts statförslag beräknats till personliga lönetillägg samt ersättning för indragna extra inkomster m. m., ingår sportelkompensationen med 20,000 kronor. Nyssberörda inskränkning i rätten till kompensation torde böra medföra en minskning av sistnämnda belopp med 5,000 kronor, varigenom anslagsbeloppet å 73,500 kronor nedbringas till 68,500 kronor.

Enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle vid beräknande av sportelberättigad tjänstemans inkomst av sin befattning hänsyn tagas till medeltalet av sportlernas belopp under åren 1921 och 1922. Under tidigare år uppburna sportler borde således icke få utöva inverkan på den blivande sportelkompensationen. Denna ståndpunkt synes utskottet riktig.

Ty även om fullt noggranna uppgifter om de uppburna sportlernas belopp, fördelat på olika slag av förrättningar, kunde åstadkommas för längre tillbaka liggande år, något för vilket departementschefens yttrande emellertid icke ger stöd, lärer det knappast kunna anses tillräckligt motiverat att bereda vederbörande ersättning för sådana extra inkomster, vilka sedan en tidrymd av mera än två år tillbaka upphört, allrahelst det icke kunnat göras troligt, att desamma ens inom det stundande året skola återkomma i förutvarande omfattning. Den mening, som i motionen i ämnet (II: 222) förfäktats, nämligen att en uppenbar orättvisa skulle genom det av Kungl. Maj:t föreslagna förfaringssättet tillskyndas tulltjänstemännen, kan utskottet således icke finna befogad.

Vid bestämmandet av den medelavlöning för åren 1921 och 1922, som skall ligga till grund vid beräkning av sportelkompensation, bör tydligen tagas hänsyn jämväl till tillfällig löneförbättring och tillfälligt lönetillägg, som må hava under nämnda år åtnjutits.

Rätt till övertidsersättning.

Jämlikt 29 § i avlöningsreglementet för statsdepartementen m. fl. må för tjänstgöring utöver fastställd arbetstid till manlig tjänsteman, tillhörande någon av 1—12 lönegraderna enligt 9 §, avdelning B, samt till kvinnlig tjänsteman ersättning för övertidsarbete, där sådant arbete undantagsvis måste äga rum, kunna utbetalas enligt grunder, som bestämmas av Kungl. Maj:t. I motionen II: 222 har ifrågasatts, att sådan ersättning skulle tillerkännas även manliga tjänstemän i högre lönegrader än nu nämnts, i den mån arbetet utgjorde sådant, för vilket betalning enligt tullverkets förrättningstaxa erlades av trafikant.

Utskottet finner det ur flera synpunkter önskligt, att annan gräns för tulltjänstemännens rätt till övertidsersättning ej uppdrages än den, som fastställts icke blott för de under statsdepartementens avlöningsreglemente inordnade verken utan även för kommunikationsverken. Den i förenämnda motion framhållna omständigheten, att övertidsarbete, framför allt sådant, som tillhör högre tjänstemäns handläggning, skulle inom sistberörda verk äga rum huvudsakligen i verkens eget intresse men inom tullverket däremot verkställas uteslutande i trafikens intresse, synes så mycket mindre kunna tala för bifall till motionen, som det övertidsarbete, vilket förekommer vid andra verk än tullverket, ofta indirekt föranledes av verkens åtgöranden för tillgodoseende av trafikens intresse. Den i motionen uttalade farhåga, att hinder för trafikerande att erhålla expedition å övertid lätt komme att uppstå genom den ifrågavarande begränsningen i rätten till övertidsersättning, synes utskottet icke grundad. Att tullpersonalens tjänstgöring för tillhandagående av

trafiken icke ens gives skenet att bero av, huruvida eller i vad mån extra gottgörelse beredes tjänstemannen för densamma, bör bliva en synnerlig angelägenhet för verkets ledning att övervaka.

Läkarvård m. m.

Kungl. Maj:t har på tillstyrkan av 1902 års löneregleringskommitté föreslagit, att förmånen av kostnadsfri läkarvård jämte läkemedel måtte i ungefär hittillsvarande omfattning bibehållas för ordinarie personal vid tullverket (sid. 130). En reservant inom nämnda kommitté har emellertid yrkat, att sådan förmån framdeles icke måtte beredas tullpersonal i annat fall än vid skada till följd av olycksfall i tjänsten.

Utskottets ställning till detta spörsmål överensstämmer med den, reservanten intagit. Dock måste det anses vara med billighet överensstämmande, att den tjänsteman, vilken omedelbart före ikraftträdandet för tullverket av det nya avlöningsreglementet innehar sådan befattning å ordinarie eller extra stat vid nämnda verk, som i den nya staten är upptagen i lönegrad, lägre än den för kammarskrivare avsedda, och med vilken dittills följt rätt till kostnadsfri läkarvård jämte läkemedel, bibehålles vid denna rätt i den utsträckning, Kungl. Maj:ts förslag innebär, så länge han icke tilldelas tullkontoristbefattning eller befattning i samma grad som eller högre grad än kammarskrivare. Utskottet tillstyrker därför, att riksdagen, med avslag å Kungl. Maj:ts förslag i förevarande ämne, såsom personlig förmån lämnar medgivande i nyssberörda riktning.

Antalet befattningar.

Behovet av det av Kungl. Maj:t föreslagna antalet högre befattningar av de olika slagen vid generaltullstyrelsen och tullstaten har utskottet i möjligaste mån prövat och därvid funnit vad propositionen i sådant avseende upptager kunna med ett fåtal jämkningar tillstyrkas.

Sålunda har utskottet ansett förslaget om uppflyttning av föreståndaren för generaltullstyrelsens statistiska avdelning till högre tjänsteställning än den nuvarande (förste aktuaries) icke vara tillräckligt motiverat. Såsom föreståndare för ifrågavarande avdelning bör således enligt utskottets förmenande fortfarande finnas anställd en »förste aktuarie» (i 15 lönegraden) i stället för en »chef för statistiska avdelningen» (i 16 lönegraden).

Därjämte har utskottet funnit vissa, i det följande närmare omförmälda sänkningar av antalet tullförvaltartjänster i skilda klasser redan nu möjliga. Beträffande det sålunda uppkomna antalet vill utskottet dock ånyo fästa uppmärksamheten därå, att detta antal är i så måtto provisoriskt, att den slutliga fastställelsen av detsamma blir beroende

av de undersökningar på respektive platser, som skulle före den nya statens ikraftträdande företagas av tullverkets blivande tjänstgöringskommission. Det definitiva bestämmandet av ifrågavarande antal kommer emellertid, såsom tidigare nämnts, ej att få leda till ökning av de sammanlagda kostnader, som nu må varda av riksdagen beräknade för samtliga tullförvaltartjänster.

Vad åter angår de lägre befattningarna vid tullverket från och med de i tullkontrollörs grad placerade, får utskottet anföra följande.

De i förevarande proposition förebragta, av olika kommittéer och generaltullstyrelsen åstadkomna utredningar i fråga om antalet befattningar vid kustbevakningen, å vilka Kungl. Maj:ts förslag rörande dessa grundats, hava givit utskottet anledning antaga, att det nu föreslagna antalet sådana befattningar — frånsett de tre för kustbevakningskontrollörernas expeditioner avsedda kammarskrivartjänsterna — icke skall visa sig vara för högt tilltaget. Utskottet tillstyrker alltså, att berörda antal upptages i staten för förra halvåret 1923. Därav följer, att utskottet icke kan biträda det i motionen II: 243 gjorda yrkandet om avslag å förslaget om inrättande av kustbevakningsbiträdesbefattningar.

Vidkommande antalet lägre befattningar vid gränsbevakningen, biträder utskottet likaledes Kungl. Maj:ts förslag, vilket i stort sett allenast innebär ett upptagande på ordinarie stat av den ordinarie och extra ordinare gränsbevakningspersonal, som under senare tider visat sig behövlig.

Beträffande vidare det föreslagna antalet lägre befattningar vid lokaltullförvaltningen — frånsett tullkontoristtjänsterna, varom ovan nämnts — vilket, såvitt utskottet kunnat utröna, innebär en ej ringa reducering av det antal, som vederbörande tullförvaltningar ansett behövligt, har utskottet inhämtat en del upplysningar rörande förhållanden av beskaffenhet att kunna inverka på detta antal. Dessa upplysningar hava givit vid handen bland annat följande. Importen och exporten hava såsom helhet betraktade visserligen nedgått under perioden 1913 — 1921. Men denna nedgång belöper allenast på importen av tullfritt gods och på exporten, båda grenar av utrikestrafiken, som icke torde kunna anses i större mån inverka på tullverkets personalbehov. Importen av tullpliktigt gods, vilken åter utövar stort inflytande på tullverkets arbetsbörda, har däremot högst väsentligt ökats. Ökningen har inträtt beträffande samtliga ej alltför oväsentliga varugrupper, dock med undantag av spannmål; denna varas tullbehandling lärer emellertid på grund av sättet för varans lossning och uppvägning kräva jämförelsevis ringa tullpersonal. Enligt anställda beräkningar

har sedan år 1913 värdesumman för importen av tullpliktiga varor ökats med i runt tal 20.5 miljoner kronor *enligt 1913 års importmedelpriser* samt tullsumman för samma import stigit med 13.9 miljoner kronor, eller omkring 20 procent, allt sedan år 1913. Vid bestämmande av sist angivna stigning har jämväl beaktats verkan av att tullförändringar inträtt samt att tullen å vissa varuslag beräknas efter värde och sålunda röner inverkan av penningvärdets skiftningar. Importsiffrornas stegring synes för nu omhandlade fråga vara av så mycket större betydelse som den trafik, vilken försiggår i mindre sändningar, vuxit — om antalet postpaket lägges till grund för beräkningen — med över 70 procent från nyssnämnda år, ett förhållande som synes kunna påverka såväl tullbehandlingsgöromålen som det kamerala arbetet. Bevakningsbestyren uppgivas hava tilltagit i omfattning, särskilt på grund av den på senare åren av allmänt kända omständigheter påkallade skärpta tillsynen i hamnarna, vilken innebär dels förstärkta och tätare inträffande patrulleringar, dels ock mera genomgående och förnyade, tidsödande fartygsvisitationer.

Den översikt av förhållandena rörande utrikestrafiken, som sålunda och i övrigt erhållits, har tillika med en jämförelse med den personalstyrka, som stod tullverket till buds under det senaste normala året, och den, varöver tullverket med ingången av år 1922 skulle hava att förfoga, givit utskottet det allmänna intryck, att betjänandet och övervakandet av denna trafik kan för den lokala rörelsens del komma att tills vidare kräva det av Kungl. Maj:t föreslagna sammanlagda antal befattningar i här behandlade lägre tjänsteställningar. I saknad av närmare uppgifter om den blivande arbetsfördelningen vid envar tullförvaltning — vilka uppgifter givetvis ej kunna med större grad av säkerhet erhållas utan speciella undersökningar på varje plats — vill utskottet likväl icke härmed hava fastslagit, att det sålunda ifrågasatta antalet bör bliva en minimisiffra. Utskottet har också i det föregående betonat, att det slutliga fastställandet bör föregås av särskilda utredningar genom tjänstgöringskommissionen och generaltullstyrelsen, och utskottet förväntar, att dessa utredningar framför allt inriktas på åstadkommandet av största möjliga inskränkningar i personalantalet. Därjämte bör emellertid vid utredningarna icke bortses från den synnerliga vikten, att ej något slag av ifrågavarande befattningar inrättas till större antal, än vad däremot svarande arbete måste anses komma att efter den nya organisationens genomförande oavvisligen kräva. Därvid bör särskilt uppmärksamhet ägnas åt att den lägsta befattningen för manliga tjänstemän vid lokaltullförvaltningen, tullvakt — vilken befatt-

ning utskottet icke blott, i motsats till vad i motionen II: 243 anföres, anser böra nyinrättas utan även finner vara i det föreliggande förslaget upptagen till ett i jämförelse med det totala antalet befattningar alltför ringa antal — kommer i tillbörlig utsträckning till utnyttjande för det mindre kvalificerade bevaknings- och annat dylikt arbete, som otvivelaktigt måste förefinnas vid rikets samtliga tullförvaltningar. — Vad i motionen II: 256 anförts om utbytande av tio tullkontrollörstjänster mot lika antal tullmästarbefattningar, har utskottet icke funnit innebära tillräckliga skäl för ett biträdande av detta yrkande.

Beträffande slutligen antalet lägre befattningar hos generaltullstyrelsen finner utskottet ej anledning till annan avvikelse från vad Kungl. Maj:t föreslagit, än att utskottet anser en av de för styrelsens statistiska avdelning avsedda fyra kvinnliga kontorsskrivarbefattningarna böra nedflyttas till kanslibiträdesbefattning. Innehavaren av denna befattning har i tidigare förslag beräknats bliva behövlig såsom arbetsledare för den personal, vilken skulle sysselsättas med statistiska göromål angående huvudsakligen tullagers- och restitutionsrörelsen. Utskottet är emellertid av den uppfattning, att innehavaren av den till nyinrättande jämväl tillstyrkta aktuariebefattningen på samma avdelning bör kunna ensam utöva den särskilda arbetsledning, som må vara erforderlig för nyssnämnda personal.

Vid tulltjänsternas inordnande i lönegrader har Kungl. Maj:t följt det av 1902 års löneregleringskommitté avgivna förslag i ämnet till alla delar. Mot denna lönegradsplacering hava, såsom förut nämnts, motionsvis framförts erinringar beträffande dels antalet lönegrader för tullförvaltartjänsterna, vilket ansetts böra minskas från fem till fyra (II: 235), dels ock placeringarna i lönegrader av samma tjänster (II: 235), av tullförvaltartjänsten i Storlien (I: 116 och II: 218), av kammarskrivartjänsterna (I: 117 och II: 221) samt av flertalet befattningar i lägre grader än kammarskrivartjänsterna (II: 243), vilka samtliga placeringar ansetts böra göras förmånligare, merendels genom respektive befattnings uppflyttning till närmast högre lönegrad. Lönegrader.

Det av Kungl. Maj:t framlagda förslaget till tulltjänsternas inordnande i löneskalan är, såvitt utskottet kunnat pröva, i stort sett väl avvägt med hänsyn såväl till de arbetsuppgifter, som skulle ankomma på de olika slagen befattningshavare, som ock till den lönegradsplacering, vilken fastställts för motsvarande befattningshavare i andra verk. I sistnämnda avseende har tullstatens personal, liksom fallet varit sedan äldre tider, i allmänhet beretts en något högre lönenivå än personalen

vid närmast jämförbara verk. Denna förmånligare ställning anser utskottet väl försvarlig. Utan att bortse från vikten av det arbete, som givetvis inom varje av sistberörda verk kräves, har utskottet nämligen fått den uppfattning, att den särskilt ömtåliga ställning till den trafikerande allmänheten, som tulltjänstemannen intager, och det stora ansvar i fråga om utmätandet av statsintäkter, som åvilar honom i motsats till tjänstemän inom andra verk, med vilka jämförelse i allmänhet anställes, icke skäligen kan undgå att medföra en häremot svarande bättre löneplacering.

I trots av denna allmänna synpunkt på förevarande spörsmål kan utskottet dock icke dela den i motionen II: 235 framförda uppfattning, att det föreliggande förslaget ej skulle vara tillfredsställande, där det gäller tullförvaltartjänsternas placering i lönegrader. I stället anser utskottet, som finner det av Kungl. Maj:t föreslagna antalet klasser av dessa tjänster vara lämpligt, att de platser å löneskalan, vilka enligt Kungl. Maj:ts förslag beretts för de olika klasserna av tullförvaltartjänsterna, äro väl avpassade efter omfattningen av det arbete och ansvar, som äro förbundna med tjänsterna, samt av arbetets beskaffenhet.

En närmare prövning av frågan om vilka orters tullförvaltartjänster, som böra hänföras till ena eller andra klassen, har utskottet, såsom förut antytts, i saknad av efter nuvarande förhållanden upprättat material rörande detaljerna av arbetet vid varje tullförvaltning samt med hänsyn till de blivande undersökningarna i saken av tullverkets tjänstgöringskommission, icke ansett sig kunna företaga. Om befogenheten av det i motionerna I: 116 och II: 218 gjorda yrkandet om viss klassuppflyttning av tullförvaltartjänsten i Storlien finner utskottet sig därför icke kunna göra annat uttalande, än att prövningen därav bör ske först efter det nyssnämnda undersökningar fullbordats och då i enahanda ordning, som kommer att gälla för övriga tullförvaltartjänsters klassificering.

Kammarskrivarbefattningarnas upptagande i 9 lönegraden synes utskottet riktigt. Att, såsom i motionerna I: 117 och II: 221 yrkats, hänföra dessa befattningar till 10 lönegraden innebär otvivelaktigt en övervärdering av desamma. Den nya löneställning, som kommer att beredas kammarskrivare, kan för övrigt även anses innefatta gottgörelse för den i jämförelse med flera andra verks personal längre extratiden för dessa, särskilt som den nya organisationen måste genom att lämna möjlighet till snabbare befordran leda till väsentlig avkortning av denna tid. Endast för de nuvarande å ordinarie eller extra stat uppförda kammarskrivarna gestalta sig förhållandena ogynnsammare härutinnan. Det

synes därför utskottet skäligt, att en förbättring av deras ställning i den nya organisationen åstadkommes. Denna förbättring torde böra ske fullt fristående och lämpligen bestå däri, att rätt lämnas envar dylik kammarskrivare, som övergår på den nya staten, att, sedan han med tillämpning jämväl av avlöningsreglementets bestämmelser om tillgodoräknande av tjänstetid kan anses hava tillhört den för kammarskrivarbefattning avsedda lönegradens högsta löneklass i sex år, bliva uppflyttad i närmast högre löneklass inom närliggande lönegrad, såsom om denna senare löneklass tillhörde den för kammarskrivare bestämda lönegraden. Den här åsyftade förmånen bör emellertid icke få avse den, som först från och med den 1 januari 1923 tillträder kammarskrivarbefattning.

Medgivandet av nyssnämnda förmån för vissa kammarskrivare föranleder höjning i det för sådana befattningshavare i avlöningsstaten beräknade avlöningsbelopp med förslagsvis 10,000 kronor.

Till den väckta motionen (II: 243) om gynnsammare placering av flertalet lägre tjänstebefattningar finner utskottet icke skäl att tillstyrka bifall.

Anslag till fortskaffnings-materiell.

Enligt vad numera föreliggande utredning ger vid handen, är den patrullbåt, som ställts till Stockholms tullbevaknings förfogande, av den otillfredsställande beskaffenhet, att ständiga reparationer påfordras för att bibehålla densamma i sådant skick, att den kan anses åtminstone tämligen sjövärdig. Med hänsyn härtill, och då ifrågavarande båt även i andra avseenden synes icke kunna nöjaktigt uppfylla de fordringar, som numera måste ställas på en patrullbåt inom Stockholms vidsträckta hamnområden, finner utskottet sig böra tillstyrka bifall till Kungl. Maj:ts förslag om byggande på svensk verkstad av en ny sådan i den förras ställe i huvudsaklig överensstämmelse med den av 1921 års riksdag för Göteborgs tullbevakning beviljade patrullbåten. Mot den beräknade kostnaden härför, högst 55,000 kronor, har utskottet ej anledning till erinran.

I fråga om de i Kungl. Maj:ts statförslag avsedda kostnaderna för nyanskaffning och underhåll av vid kustbevakningen erforderlig tjänstemateriell har utskottet redan i annat sammanhang yttrat sig.

Extra staten.

Såsom förut nämnts, har utskottet funnit de till uppförande å extra stat föreslagna tre kustbevakningskontrollörerna icke behövliga, varför det föreliggande förslaget till extra stat för förra halvåret 1923

kan minskas med det för avlöningar åt dessa tjänstemän beräknade belopp, 10,500 kronor.

I övrigt tillstyrker utskottet bifall till berörda statförslag.

Tilläggsstaten.

Enär den av Kungl. Maj:t föreslagna flyttningen av tullkammaren i Riksgränsen till Kiruna enligt anställda undersökningar visat sig komma att medföra ganska avsevärd årlig besparing för statsverket och därtill synes kunna verkställas utan äventyrande av något allmänt intresse, finner utskottet medgivande att under år 1922 verkställa sådan förflyttning böra lämnas. Däremot är utskottet icke övertygat, att ett verkligt behov föreligger att i samband med denna flyttning anskaffa *bostäder* på statsverkets bekostnad åt den blivande tullpersonalen i Kiruna. I varje fall synes den utredning angående kostnaderna för en sådan anskaffning, vilken förebragts, icke vara tillräckligt ingående för att utskottet skulle på grundvalen av densamma kunna nöjaktigt bedöma, huruvida de för ändamålet äskade medlen må vara väl avvägda. Under sådana förhållanden finner utskottet det på tilläggsstat för år 1922 begärda reservationsanslaget å 116,000 kronor icke böra beviljas.

Till *ökning av arbetskrafterna* vid tullverket har Kungl. Maj:t å tilläggsstat för år 1922 föreslagit ett belopp av högst 90,115 kronor. I detta belopp ingå bland annat avlöningar åt tre tulldirektörer under tre månader av året med tillsammans 5,475 kronor samt åt erforderlig tullpersonal vid tullförvaltningarna i Göteborgs och Malmö frihamnar under högst nio månader av året med inalles 79,240 kronor. Tulldirektörerna hava, såsom förut nämnts, ansetts böra tillsättas före ingången av år 1923 i och för utförande av åtskilliga förarbeten för övergången till den nya organisationen. Då utskottet emellertid förmenar, att tillsättandet av de i staten för förra halvåret 1923 uppförda tulldirektörstjänsterna bör kunna ske så tidigt under innevarande år, att tjänsternas blivande innehavare må medhinna att — efter medgiven befrielse helt eller delvis från handläggningen av dem eljest åliggande göromål — utföra berörda förarbeten vid sidan av innehavande tjänst, anser utskottet det för tulldirektörers avlönande under viss del av år 1922 beräknade anslagsbeloppet, icke vara behövligt. Vad åter angår avlöningarna åt tullpersonalen vid de båda frihamnarna, synas med avseende därå, att öppnandet av nämnda frihamnar visat sig icke kunna komma att ske före den 1 juni 1922, de för dessa avlöningar äskade medlen böra begränsas till att avse högst sju månader av innevarande år, eller till i runt tal 61,630 kronor. Till ökning av arbetskrafterna vid tullverket under år 1922 skulle således erfordras allenast 67,030 kronor.

Mot beviljande av de begärda anslagsbeloppen *i övrigt* å tilläggsstaten för tullverket har utskottet ej något att erinra.

Jämförande översikt.

Därest hittillsvarande uppställning av tullverkets utgiftsstater användes, utvisa anslagsbeloppen å de ordinarie och extra staterna för förra halvåret 1923 samt tilläggsstaten för år 1922 dels enligt Kungl. Maj:ts förslag, dels sedan de av utskottet förordade ändringar däri vidtagits, följande slutsummor:

Stater	Anslagsbelopp		
	enligt förslag av		minskning
	Kungl. Maj:t kronor	utskottet kronor	kronor
a. Ordinarie staten.			
Avlöningsstaten	6,142,280	5,961,488	180,792
Indragnings- och övergångsstaterna	83,000	83,000	—
Pensionsstaterna:			
för avskedade tjänstinnehavare	200,000	200,000	—
för avlidna tjänstinnehavares änkor och barn	19,000	19,000	—
Omkostnadsstaten	2,297,510	1,294,110	1,003,400
Summa	8,741,790	7,557,598	1,184,192
b. Extra staten.			
Till ökning av arbetskrafterna	10,500	—	10,500
Till övergångsavlöning	428,000	428,000	—
Summa	438,500	428,000	10,500
c. Tilläggsstaten.			
Till anskaffning av bostadslägenheter	116,000	—	116,000
Till ökning av arbetskrafterna	90,115	67,030	23,085
Till förstärkning av anslaget till diverse utgifter	25,000	25,000	—
Summa	231,115	92,030	139,085

Förestående minskning i den ordinarie *avlöningsstaten,* 180,792 kronor, har uppkommit sålunda:

		Minskning	Ökning
förändring av befattningen chef för statistiska avdelningen till förste aktuariebefattning	kronor	468	—
förändring av en kontorsskrivarbefattning hos generaltullstyrelsen till kanslibiträdesbefattning	»	360	—
höjning av avlöningsbeloppet för kammarskrivare med anledning av medgiven rätt för vissa sådana att uppflyttas till en extra löneklass	»	—	10,000
minskning av antalet tullkontoristbefattningar med nittio	»	177,246	—
minskning av antalet tjänster vid kustbevakningen med tre kammarskrivarbefattningar	»	7,718	—
sänkning av anslagsbeloppet till personliga lönetillägg samt ersättning för indragna extra inkomster m. m. till följd av viss begränsning i rätten till kompensation för sportler	»	5,000	—
Summa	kronor	190,792	10,000.

Minskningen åter i *omkostnadsstaten,* 1,003,400 kronor, har uppstått på följande sätt:

		Minskning	Ökning
sänkning av anslagsbeloppet till underhåll och drift av fortskaffningsmateriell	kronor	120,000	—
höjning av anslagsbeloppet till legor för fortskaffningsmateriell	»	—	49,000
sänkning av anslagsbeloppet till inköp av fortskaffningsmateriell för tull- och kustbevakningen	»	932,400	
Summa	kronor	1,052,400	49,000.

Vid bifall till utskottets hemställan kommer slutsumman av tullverkets *ordinarie* stater för förra halvåret 1923 att uppgå till	kronor	7,557,598
och således, då halva beloppet av 1922 års motsvarande stat utgör	»	5,794,685
att överstiga sistnämnda summa med	kronor	1,762,913.

I detta merbelopp ingår ett anslag till täckande av engångskostnader för inköp av viss fortskaffningsmateriell för tull- och kustbevakningen med 341,800 kronor.

Den *extra* staten för förra halvåret 1923 skulle sluta på ett belopp av	kronor	428,000
vadan densamma, enär hälften av motsvarande stat för år 1922 belöper sig till	»	429,250
kommer att underskjuta sistnämnda belopp med	kronor	1,250.

På grund av vad sålunda anförts, får utskottet hemställa, *Utskottets hemställan.*

I) att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande proposition och herrar N. A. Nilssons och Thulins motion I: 117, K. A. Anderssons motion I: 130, Lithanders m. fl. motion II: 221, Karlströms i Lummelunda m. fl. motion II: 237, Ljungbergs motion II: 257 samt herrar Röings motion II: 235 och E. A. Nilsons i Örebro motion II: 236, i vad desamma avse det lokala chefskapet vid kustbevakningen, ävensom med avslag å sistnämnda båda motioner i övrigt, samt å herrar Lithanders motioner II: 222 och 255, Röings motion II: 234, Johanssons i Stockholm m. fl. motion II: 243 samt Hages och Höglunds motion II: 256, må

a) besluta, att avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, den 22 juni 1921 (nr 451) skall från och med den 1 januari 1923 äga tillämpning å befattningshavare vid generaltullstyrelsen och tullstaten;

b) besluta, att 5 § 1 mom. av nämnda avlö-

ningsreglemente skall från och med den 1 januari 1923 hava följande ändrade lydelse:

»1. För följande befattningar, vilka tillsättas genom förordnande på viss tid, nämligen generaldirektörs- och chefsbefattningarna vid socialstyrelsen, medicinalstyrelsen, byggnadsstyrelsen och kommerskollegium ävensom generaltulldirektörs- och chefsbefattningen vid tullverket, utgår *arvode,* för år räknat, med 19,000 kronor. För kustbevakningsinspektörsbefattningen vid tullverket, vilken befattning likaledes tillsättes genom förordnande på viss tid, utgår arvode, för år räknat, med 10,000 kronor»;

c) besluta, att antalet ordinarie befattningar vid tullverket jämte de för vederbörande befattningshavare avsedda lönegrader enligt den i 9 § av avlöningsreglementet intagna löneplan skall bestämmas på följande sätt:

Befattningar	Lönegrader
Generaltullstyrelsen och tullstaten.	
Generaltullstyrelsen.	
a. Manliga befattningshavare.	
1 generaltulldirektör, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
5 byråchefer	B 20
1 kustbevakningsinspektör, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
7 byråinspektörer	B 15
1 förste aktuarie	B 15
2 förste revisorer	B 15
1 kamrerare	B 15
2 sekreterare	B 15
4 aktuarier	B 13
2 notarier	B 13
1 registrator	B 13
14 revisorer	B 13
1 materialförvaltare	B 8
2 förste expeditionsvakter	B 3
7 expeditionsvakter	B 1
b. Kvinnliga befattningshavare.	
3 kontorsskrivare	C 5
15 kanslibiträden	C 3.
20 kontorsbiträden	C 2
5 skrivbiträden	C 1
Tullstaten.	
a. Manliga befattningshavare.	
3 tulldirektörer	B 19
3 tullöverinspektörer	B 17
3 tullbevakningschefer	B 16
3 tulldirektörsassistenter	B 16
5 tullförvaltare av klass 1 A	B 16
3 tullkommissarier	B 16
6 tullförvaltare av klass 1 B	B 15
20 tullöverkontrollörer	B 15
16 förste tullkontrollörer	B 14
1 gränsbevakningschef	B 14
20 tullförvaltare av klass 2	B 14
14 tullförvaltare av klass 3	B 13
126 tullkontrollörer	B 13
11 tullförvaltare av klass 4	B 11
16 tullkassörer	B 11
1 gränstullmästare	B 9
399 kammarskrivare	B 9
23 tullmästare	B 8
10 gränsöveruppsyningsmän	B 6
22 kustöveruppsyningsmän	B 6
40 tullkontorister	B 6
131 tullöveruppsyningsmän	B 6
199 gränsuppsyningsmän	B 4
44 kustuppsyningsmän	B 4
477 tulluppsyningsmän	B 4
42 förste kustvakter	B 3
149 kustvakter	B 2
699 tillsyningsmän	B 2
30 kustbevakningsbiträden	B 1
100 tullvakter	B 1
b. Kvinnliga befattningshavare.	
1 kontorsskrivare	C 5
5 kanslibiträden	C 3
12 kontorsbiträden	C 2
12 skrivbiträden	C 1

d) besluta, att i den till avlöningsreglementet hörande tjänsteförteckning skola under sjunde huvudtiteln för generaltullstyrelsen och tullstaten införas nu

angivna benämningar å samt lönegrader för tjänstebefattningar därstädes;

e) godkänna följande särskilda bestämmelser att från och med den 1 januari 1923 lända till efterrättelse beträffande tjänstemän vid generaltullstyrelsen och tullstaten, nämligen:

med ordinarie befattning vid tullverket må förenas uppdrag såsom tullverkets ombudsman, därest generaltullstyrelsen finner uppdraget icke kunna anses inverka hinderligt för utövande av den ordinarie befattningen;

tjänsteman vid tullverket, tillhörande någon av 1—8 lönegraderna enligt avdelning B i 9 § av avlöningsreglementet, vilken befordras till kammarskrivare vid tullverket, må, i den mån så prövas skäligt, för bestämmandet av hans begynnelselön i den nya tjänsten och sedermera för hans uppflyttning till högre löneklass kunna tillgodoföras intill hälften av den tjänstetid, han innehaft ordinarie anställning vid tullverket, dock att härvid icke må samtidigt tillämpas 12 § 1 mom. av avlöningsreglementet samt ej heller i något fall tillgodoräknas honom mera än sex år; och skall, därest vid sådant tillgodoräknande del av kalenderkvartal uppstår, hänsyn icke tagas därtill;

tjänsteman, vilken omedelbart före avlöningsreglementets ikraftträdande för tullverket innehar å tullverkets ordinarie eller extra stat uppförd kammarskrivarbefattning och som övergår på den nya staten, skall, sedan han med tillämpning jämväl av nämnda reglementes bestämmelser om tillgodoräknande av tjänstetid kan anses hava tillhört den för kammarskrivarbefattning avsedda lönegradens högsta löneklass i sex år, äga att under de för uppflyttning i högre löneklass eljest föreskrivna villkor åtnjuta lön i närmast högre löneklass inom närliggande lönegrad, såsom om denna senare löneklass tillhörde den för kammarskrivare bestämda lönegraden;

tjänsteman vid tullverket, som bestrider tjänst å ort, tillhörande den i 14 § av avlöningsreglementet omförmälda kallortsklassen VI, må, därest tjänstgöringen

är av beskaffenhet att i särskilt hög grad utsätta honom för inverkan av ortens klimatiska förhållanden, kunna enligt av Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser tilldelas kallortstraktamente med 50 öre för varje tjänstgöringsdag;

tjänsteman, vilken omedelbart före avlöningsreglementets ikraftträdande för tullverket därstädes innehar sådan befattning å ordinarie eller extra stat, som i den nya staten är upptagen i lönegrad lägre än den för kammarskrivare avsedda, och i sådan egenskap äger åtnjuta läkarvård jämte läkemedel på tullverkets bekostnad, må, så länge han kvarstår i ordinarie tjänst inom tullverket och icke tilldelas tullkontoristbefattning eller befattning i samma grad som eller högre grad än kammarskrivare, såsom personlig förmån tillgodonjuta, enligt av Kungl. Maj:t meddelade närmare bestämmelser, erforderlig läkarvård jämte läkemedel på tullverkets bekostnad jämväl i andra fall än vid skada till följd av olycksfall i tjänsten, dock att vård å sjukhus, sanatorium eller annan dylik vårdanstalt icke må vid sådant sjukdomsfall bestridas av tullverkets medel under tid, då tjänstemannen åtnjuter oavkortad lön; samt

anslag, som vid vissa tjänster erfordras till lega för fortskaffningsmateriell, må till beloppet bestämmas av generaltullstyrelsen och skall av för ändamålet anvisade medel utgå till den, som förrättar tjänsten, dock att, om denna bestrides på förordnande, ordinarie innehavare av tjänsten må kunna vid anslaget bibehållas, mot det att han tillhandagår vikarien med vad som för anslaget skall hållas;

f) för tiden 1 januari—30 juni 1923 för tullverket godkänna följande

Ordinarie stat.

A. Avlöningsstat.

Generaltullstyrelsen.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, *förslagsanslag*	kr.	242,172	
Vikariatsersättningar, *förslagsanslag*	»	10,000	
Arvode till tullverkets ombudsman	»	1,000	
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., *förslagsanslag*	»	30,000	

Tullstaten.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, *förslagsanslag*	kr.	5,010,066		
Vikariatsersättningar, *förslagsanslag*	»	60,000		
Arvoden å högst 1,500 kronor, för år räknat, till två laboratorieföreståndare, *förslagsanslag, högst*	»	1,500		
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., *förslagsanslag*	»	751,750	kr.	6,106,488.

B. Indragnings- och övergångsstater.

Avlöningar till tjänstemän å indragnings- och övergångsstater, *förslagsanslag* ... kr. 83,000.

C. Pensionsstater.

Pensioner till avskedade tjänstemän, *förslagsanslag*	kr.	200,000

Pensioner till avlidna tjänstemäns änkor och barn, *förslagsanslag*	kr.	12,500		
Gottgörelse till tullstatens enskilda pensionsinrättning för mistade andelar av avlöning vid vakanta tjänster	»	6,500	kr.	219,000.

D. **Omkostnadsstat.**

Kostnader för avdömande av tullmål, *förslagsanslag*	kr.	9,150		
Resekostnads- och traktamentsersättningar m. m., *förslagsanslag*	»	40,000		
Hemliga utgifter	»	3,000		
Övriga kostnader för tullverket, *förslagsanslag*	»	1,096,960	kr.	1,149,110.
Summa *förslagsanslag*			kr.	7,557,598;

g) bestämma det ordinarie anslaget för tullverket för tiden 1 januari—30 juni 1923 till ett mot statens slutsumma svarande belopp av 7,557,598 kronor att såsom förslagsanslag direkt utgå av tullmedel;

h) besluta, att såsom förutsättning för ikraftträdande den 1 januari 1923 av den nya avlöningsstaten för tullstaten skall gälla, att Kungl. Maj:t dessförinnan meddelar från och med sagda dag tillämplig föreskrift därom, att samtliga slag av tulltjänstemän tillkommande extra inkomster med undantag av s. k. beslagarandelar skola upphöra att till dem utgå;

i) förklara, att såsom kompensation för sålunda indragna extra inkomster skall åt ordinarie tjänsteman, som uppföres å den med 1923 års ingång ikraftträdande ordinarie avlöningsstaten och vilkens sammanlagda avlöning, tillfällig löneförbättring och tillfälligt lönetillägg däri inbegripna, i medeltal under åren 1921 och 1922 jämte under samma tid i medeltal uppburna extra in-

komster av ifrågavarande slag överstiger årsavlöningen för år 1923, utbetalas personligt lönetillägg, motsvarande berörda överskott, dock med iakttagande,

att extra inkomster, som äro att hänföra till resekostnadsersättning eller dagtraktamente enligt resereglementet eller annan fortskaffningskostnad, icke må medräknas;

att hänsyn icke heller må tagas till medeltal av extra inkomster under åren 1921 och 1922, som ej uppgått till minst 100 kronor eller till den del av dylikt medeltal, som överstiger 5,400 kronor;

att beträffande den del av extra inkomsterna under åren 1921 och 1922, vilken utgjort ersättning för tjänstgöring å övertid, av medeltalet icke må för tjänsteman, som efter 1922 års utgång innehar kammarskrivarbefattning, medräknas mera än 15 procent och för tjänsteman, som efter samma tid innehar lägre befattning än kammarskrivare, 40 procent; samt

att ifrågavarande lönetillägg, vilket bör minskas eller upphöra i den mån avlöningen å ny stat ökas, skall under loppet av nio år avskrivas med en niondel om året;

j) förklara, att efter motsvarande grunder beräknat personligt lönetillägg skall utbetalas jämväl till sådan å nuvarande ordinarie stat eller å en äldre övergångsavlöningsstat kvarstående tjänsteman, som ej anmäler sig icke vilja övergå på den nya staten;

k) förklara, att sådan å nuvarande ordinarie stat eller å en äldre övergångsavlöningsstat kvarstående tjänsteman vid tullstaten, som ej anmäler sig icke vilja övergå på den nya staten, må under tiden 1 januari—30 juni 1923 efter Kungl. Maj:ts bestämmande komma i åtnjutande av tillfälligt lönetillägg till belopp, vilket kan anses stå i lämpligt förhållande till den tjänstgöring, som må komma att krävas av vederbörande, eller eljest kan prövas skäligt, dock icke i något fall till högre belopp, för år räknat, än som genom Kungl. Maj:ts kungörelse den 22 juni 1921 (nr 444) angående tillfälliga lönetillägg åt viss personal vid tullverket för år 1922 blivit bestämda;

l) förklara, att tillfällig löneförbättring åt sådan å nuvarande ordinarie stat kvarstående tjänsteman hos generaltullstyrelsen, som ej anmäler sig icke vilja övergå på den nya staten, må bestridas av det i staten för avlöningar till tjänstemän å indragnings- och övergångsstater avsedda förslagsanslag;

m) medgiva, att Kungl. Maj:t må med stöd av undersökningar, verkställda av en efter Kungl. Maj:ts bemyndigande av generaltullstyrelsen tillsatt särskild tjänstgöringskommission, i den avlöningsstat för tullverket, som varder för tiden 1 januari—30 juni 1923 fastställd, vidtaga sådana förändringar i antalet tullförvaltartjänster inom de olika lönegraderna ävensom i antalet till tullförvaltartjänster ej hänförliga ordinarie befattningar vid lokaltullförvaltningen, tillhörande 1—13 lönegraderna enligt avlöningsreglementets 9 §, avdelningar B och C, vilka kunna finnas erforderliga eller lämpliga men tillika icke kunna anses innebära ökning i det för avlöningar vid tullförvaltartjänster respektive vid övriga här ifrågavarande slag av befattningar i nämnda avlöningsstat avsedda anslagsbelopp;

n) medgiva, att tullpersonal tillhörig, vid den nya statens ikraftträdande mot lega hållen fortskaffningsmateriell må, i mån som generaltullstyrelsen finner så böra ske och efter vederbörlig värdering, av statsverket inlösas, att värderings- och inlösningskostnaderna må av tullmedlen förskotteras samt att, i händelse vid försäljning för statsverkets räkning av ifrågavarande materiell försäljningspriset skulle understiga nyssberörda kostnader, underskottet må ur tullverkets räkenskaper såsom omkostnader avföras;

o) besluta, att, där vid tullverket anställd tjänsteman, å vilken ovannämnda avlöningsreglemente kommer att äga tillämpning, enligt hittills gällande avlöningsbestämmelser ägt uppbära någon del av avlöningen — såväl i stat upptagen avlöning som tillfällig löneförbättring och tillfälligt lönetillägg — i förskott, vid ingången av januari månad 1923 till honom skall på statsverkets bekostnad utbetalas ett

belopp, motsvarande vad tjänstemannen skulle hava i den befattning, han vid utgången av år 1922 innehar, i förskott uppburit för januari månad 1923, om de dittillsvarande avlöningsbestämmelserna då fortfarande varit gällande, vilket belopp för tjänsteman, som utöver kontant avlöning åtnjuter fri bostad jämte fritt bränsle eller fri bostad jämte fri uppvärmning och fri belysning, skall ökas med värdet, enligt generaltullstyrelsens uppskattning, av denna förmån för en månad;

p) till bestridande av kostnaderna för övergång till anordning med hela avlöningens utbetalning i efterskott på *extra* stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 bevilja ett förslagsanslag av 428,000 kronor;

q) medgiva, att tullkammaren i Riksgränsen må, därest omständigheterna anses böra därtill föranleda, under år 1922 förflyttas till Kiruna;

r) till ökning av arbetskrafterna vid tullverket med en personalbyråchef och en kustbevakningsinspektör, vardera under fyra månader av år 1922, samt erforderlig personal vid tullförvaltningarna i Göteborgs och Malmö frihamnar under högst sju månader av samma år å tilläggsstat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 67,030 kronor;

s) förklara, att såväl för dessa befattningshavare och deras tjänster som för i succession efter dem förordnade tjänstemän skola i tillämpliga delar gälla enahanda bestämmelser som i fråga om de å tullverkets extra stat för år 1922 uppförda tjänster och deras innehavare samt i succession efter dem förordnade tjänstemän, med iakttagande att de i kungörelsen den 22 juni 1921 (nr 442) avsedda avdrag skola utgöra, för år räknat, för personalbyråchef och kustbevakningsinspektör 300 kronor och för tullförvaltare av klass 1 200 kronor;

t) till gäldande av under år 1922 uppkommande kostnader för detektivundersökningar för tullverkets räkning såsom förstärkning av det å tullverkets omkostnadsstat för samma år uppförda, till bestridande av diverse utgifter avsedda förslagsanslag upptaga å

tilläggsstat för år 1922 ett förslagsanslag, högst, 25,000 kronor.

II) att herrar J. P. Johanssons motion I : 116, Olssons i Kullenbergstorp motion II : 210, Olofssons i Digernäs motion II : 218, Holmgrens motion II : 226 samt Kinmansons motion II : 227 må anses besvarade genom vad utskottet här ovan anfört och hemställt.

Stockholm den 26 maj 1922.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius, A. C. Lindblad, N. A. Nilsson, J. Nilsson* i Skottlandshus, *C. P. V. Nilsson, O. U. B. Olsson, J. L. Widell, C. G. Ekman, J. Nilsson* i Malmö, *O. Bergqvist, E. A. Hallin* och *I. Bergman* samt

från andra kammaren: herrar *A. Anderson* i Råstock, *K. V. Rydén, J. Jönsson* i Revinge, *O. H:son Waldén, O. Olsson* i Kullenbergstorp, *S. Bengtsson* i Norup, *P. B. Nilsson* i Landeryd, *C. R. Jansson* i Falun, *E. Andersson* i Prästbol, *J. D. Norman, A. E. Ljungberg* och *B. F:son Holmgren;*

med undantag därav att i vissa delar av ärendet deltagit herr *F. Hamrin* i stället för herr *S. Bengtsson* i Norup.

Reservationer:

A. I fråga om det lokala chefskapet vid kustbevakningen,

av herrar *C. G. Ekman, O. U. B. Olsson, S. Bengtsson* i Norup och *P. B. Nilsson* i Landeryd, vilka ansett, att utskottets yttrande i denna del bort hava följande lydelse:

»Till skillnad mot vad nu är förhållandet, skulle hädanefter kustbevakningsdistrikten ej sällan sträcka sig över mera än ett tullkammardistrikt. Enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle, såsom förut berörts, med undantag för viss del av den nordligaste kusten det *lokala chefskapet* inom områden, innefattande flera kustbevakningsdistrikt, omhänderhavas av ett nytt slag av befattningshavare, kustbevakningskontrollörer, vilka till biträden skulle hava var sin kammarskrivare. I ett flertal motioner har påyrkats ändring i detta förhållande antingen sålunda, att det ifrågavarande chefskapet i stället anförtroddes åt tullförvaltaren (respektive tullbevakningschefen) inom ettvart tullkammardistrikt (II: 235 och 236), eller å Gottland och Öland (II: 237), eller ock på det sätt, att chefskapet över kustbevakningen inom områden, motsvarande de föreslagna kontrollörsdistrikten, tilldelades ett nytt slag av befattningshavare i lägre lönegrad, kusttullmästare, med tullkontorister såsom biträden (II: 256).

Utskottet delar Kungl. Maj:ts uppfattning i förevarande avseende. Det har nämligen synts utskottet vara, särskilt under nuvarande förhållanden, av den största betydelse, att anordnandet av och tillsynen å kustbevakningen inom de olika kustområdena samt handledningen av personalen därstädes varder anförtrodd åt befattningshavare, vilka icke av andra, kustbevakningen helt ovidkommande betydelsefulla göromål kunna förhindras att vid varje tillfälle, då omständigheterna sådant påfordra, oförtövat vidtaga nödiga anstalter till avvärjande eller beivrande av olovlig trafik vid kusten eller att kontinuerligt övervaka sättet för utnyttjandet av personalens arbetskraft och handhavandet av kustbevakningens tjänstemateriell. Härtill kommer, att, då det av praktiska skäl icke gärna låter sig göra att såsom villkor för erhållande av tullförvaltartjänst ovillkorligen kräva ingående kunskaper inom kustbevakningens speciella område, en tullförvaltares chefskap över samma bevakning måste åtminstone till en början merendels bliva av föga värde.

Enär vidare flertalet tullförvaltartjänster torde vara att ernå först vid jämförelsevis hög ålder, lärer det kunna befaras, att tullförvaltarens personliga deltagande i ledningen av kustbevakningen skall även i fortsättningen bliva mer än tillbörligt begränsat. Såsom skäl för avslag å Kungl. Maj:ts förslag i ämnet hava i motionerna i allmänhet framhållits, att kontrollörsinstitutionen skulle i en del fall leda till olägliga dröjsmål med hänsyn till inhämtande eller meddelande av order i tjänsten. Utskottet antager, att en sådan farhåga skall visa sig vara överdriven. Såvitt utskottet kunnat finna, skulle tjänsteman — kontrollör eller kammarskrivare — städse finnas tillgänglig å de blivande kontrollörsexpeditionerna, och skyldigheten för envar tullförvaltare att lämna råd och upplysningar i tjänsten eller beordra honom underlydande personal till strandningsbevakningar o. d. efter direkt rapport från kustbevakningspersonalen skulle alltjämt bestå.

Emellertid vill det synas utskottet, som om den föreslagna kontrollörsinstitutionens verksamhet skulle kunna bliva än mera effektiv, om kontrollörsdistriktens antal ökades. Detta torde för undvikande av stegrade kostnader lämpligast böra ske sålunda, att vissa kuststräckor närmast norr och söder om Stockholm samt Gottlands kust avskiljas såsom särskilt kontrollörsområde för den blivande kustbevakningsinspektören. Efter en sådan förändring, vilken utskottet alltså tillstyrker, skulle kontrollörsdistrikten vid kustbevakningen te sig sålunda:

första kontrollörsdistriktet (chefskap av tullförvaltaren i Haparanda): första och andra kustbevakningsdistrikten, sträckande sig från riksgränsen mot Finland till gränsen mellan Norrbottens och Västerbottens län (propositionen, sid. 86);

andra kontrollörsdistriktet (chefskap av en kustbevakningskontrollör med expedition i Sundsvall): tredje—sjunde kustbevakningsdistrikten, sträckande sig från gränsen mellan Norrbottens och Västerbottens län till södra sidan av skäret Björn;

tredje kontrollörsdistriktet (chefskap av kustbevakningsinspektören med expedition i Stockholm): åttonde—tionde kustbevakningsdistrikten, sträckande sig från södra sidan av skäret Björn till gränsen mellan Södermanlands och Östergötlands län, samt fjortonde kustbevakningsdistriktet, omfattande Gottland;

fjärde kontrollörsdistriktet (chefskap av en kustbevakningskontrollör med expedition i Malmö): elfte och tolfte samt femtonde—nittonde kustbevakningsdistrikten, sträckande sig från gränsen mellan Södermanlands och Östergötlands län till Kullabergs udde, ävensom trettonde kustbevakningsdistriktet, omfattande Öland; samt

femte kontrollörsdistriktet (chefskap av en kustbevakningskontrollör med expedition i Göteborg): tjugonde—tjugufjärde kustbevakningsdistrikten, sträckande sig från Kullabergs udde till gränsen mot Norge vid Svinesund.

Den *ekonomiska innebörden* av de förändringar — — — mindre omfattning än Kungl. Maj:t avsett.

För den nuvarande ordinarie personal, vilken utan att få plats på den nya staten för kustbevakningen skulle därstädes behöva användas, torde medel redan vara i Kungl. Maj:ts förslag beräknade å övergångsavlöningsstat.

Vad beträffar — — — tillgodoses.»

På grund av vad sålunda anförts, hava herrar *Olsson* och *Bengtsson* i Norup ansett

dels att I c) f) och g) i utskottets hemställan bort hava följande lydelse:

»c) besluta, att antalet ordinarie befattningar vid tullverket jämte de för vederbörande befattningshavare avsedda lönegrader enligt den i 9 § av avlöningsreglementet intagna löneplan skall bestämmas på följande sätt:

Befattningar	Löne-grader	Befattningar	Löne-grader
Generaltullstyrelsen och tullstaten.		*Tullstaten.*	
		— — — — — — — —	— — —
Generaltullstyrelsen.		402 kammarskrivare	B 9
— — — — — — — —	— — —	— — — — — — — —	— — —

f) för tiden 1 januari—30 juni 1923 för tullverket godkänna följande

Ordinarie stat.

A. **Avlöningsstat.**

Generaltullstyrelsen.

— — — — — — — — — —

Tullstaten.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, *förslagsanslag* ..... kr. 5,017,784

Vikariatsersättningar, *förslagsanslag*	kr.	60,000	
Arvoden å högst 1,500 kronor, för år räknat, till två laboratorieföreståndare, *förslagsanslag,* högst	»	1,500	
Avlöningar till icke-ordinariebefattningshavare m. m., *förslagsanslag*	»	751,750	kr. 6,114,206.

Summa *förslagsanslag* kr. 7,565,316.

g) bestämma det ordinarie anslaget för tullverket för tiden 1 januari—30 juni 1923 till ett mot statens slutsumma svarande belopp av 7,565,316 kronor att såsom förslagsanslag direkt utgå av tullmedel;»

dels ock att i samma hemställan bort intagas ett nytt mom. I o), så lydande:

»o) till ökning av arbetskrafterna vid tullverket med tre kustbevakningskontrollörer på extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag av 10,500 kronor;»

till följd varav de därefter följande momenten i utskottets hemställan finge en häremot svarande ändrad bokstavsbeteckning.

Herrar *Ekman* och *Nilsson* i Landeryd hava biträtt detta förslag till hemställan med de ändringar, att, med hänsyn jämväl till deras under B) avgivna reservation *dels* den under f) intagna staten borde för avlöningar till ordinarie tjänstemän vid tullstaten upptaga ett förslagsanslag å 5,007,784 kronor, i följd varav den ordinarie avlöningsstatens summa skulle bliva 6,104,206 kronor och den ordinarie staten sluta å ett belopp av 7,555,316 kronor, *dels ock* det under g) upptagna ordinarie anslaget för tullverket för tiden 1 januari—30 juni 1923 borde bestämmas till likaledes 7,555,316 kronor.

B. Beträffande rätten för vissa nuvarande kammarskrivare att under särskild förutsättning bliva uppflyttade till en extra löneklass,

av herrar *N. A. Nilsson, C. G. Ekman, O. Olsson* i Kullenbergstorp och *P. B. Nilsson* i Landeryd, vilka ansett att sådan rätt icke borde medgivas.

Till följd härav hava herrar *N. A. Nilsson* och *Olsson* i Kullenbergstorp ansett, att utskottets hemställan under I e)—g) bort hava följande lydelse:

»e) godkänna följande särskilda bestämmelser att från och med den 1 januari 1923 lända till efterrättelse beträffande tjänstemän vid generaltullstyrelsen och tullstaten, nämligen:

med ordinarie befattning — — — inverka hinderligt för utövande av den ordinarie befattningen;

tjänsteman vid tullverket, tillhörande — — — hänsyn icke tagas därtill;

tjänsteman vid tullverket, som bestrider — — — som för anslaget skall hållas;

f) för tiden 1 januari—30 juni 1923 för tullverket godkänna följande

Ordinarie stat.

A. Avlöningsstat.

Generaltullstyrelsen.

— — — — — — — — — — — — —

Tullstaten.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, *förslagsanslag*	kr.	5,000,066	
Vikariatsersättningar, *förslagsanslag*	»	60,000	
Arvoden å högst 1,500 kronor, för år räknat, till två laboratorieföreståndare, *förslagsanslag, högst*	»	1,500	
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., *förslagsanslag*	»	751,750	kr. 6,096,488

Summa *förslagsanslag* kr. 7,547,598;

g) bestämma det ordinarie anslaget för tullverket för tiden 1 januari—30 juni 1923 till ett mot statens slutsumma svarande belopp av 7,547,598 kronor att såsom förslagsanslag direkt utgå av tullmedel;»

Herrar *Ekman* och *Nilsson* i Landeryd hava biträtt detta yrkande; dock att de, med anledning jämväl av deras under A) här ovan avgivna reservation, ansett, att *dels* den under f) intagna staten borde för avlöningar till ordinarie tjänstemän vid tullstaten upptaga ett förslagsanslag å 5,007,784 kronor, i följd varav den ordinarie avlöningsstatens summa skulle bliva 6,104,206 kronor och den ordinarie staten sluta å ett belopp av 7,555,316 kronor, *dels ock* det under g) upptagna ordinarie anslaget för tullverket för tiden 1 januari—30 juni 1923 borde bestämmas till likaledes 7,555,316 kronor; varjämte

herr *Ekman* med avseende å lydelsen av I e) yrkat, att detta moment skulle avfattas med hänsyn jämväl till hans under D) här nedan avgivna reservation.

C. Beträffande anskaffningen av tulljagare,

av herr *B. F:son Holmgren,* vilken ansett, att utskottet bort i avvaktan på förnyad utredning avstyrka Kungl. Maj:ts framställning om anskaffning av dylika farkoster.

D. Beträffande rätten till kostnadsfri läkarvård jämte läkemedel,

av herrar *C. G. Ekman, O. U. B. Olsson, J. Nilsson* i Malmö, *A. Anderson* i Råstock, *K. V. Rydén, O. H. Waldén, C. R. Jansson* i Falun, *E. Andersson* i Prästbol, *A. E. Ljungberg* och *F. T. Hamrin,* vilka ansett att I e) i utskottets hemställan bort i nu förevarande avseende hava följande lydelse:

»e) godkänna följande särskilda bestämmelser att från och med den 1 januari 1923 lända till efterrättelse beträffande tjänstemän vid generaltullstyrelsen och tullstaten, nämligen:

med ordinarie befattning — — — tjänstgöringsdag;

tjänsteman vid tullstaten, tillhörande någon av 1—8 lönegraderna enligt avdelning B eller 1—5 lönegraderna enligt avdelning C i 9 § av avlöningsreglementet, må jämväl i andra fall än vid skada till följd av olycksfall i tjänsten, enligt av Kungl. Maj:t meddelade närmare bestämmelser, erhålla erforderlig läkarvård jämte läkemedel på tullverkets bekostnad, dock att vård å sjukhus, sanatorium eller annan dylik vårdanstalt icke må vid sådant sjukdomsfall bestridas av tullverkets medel under tid, då tjänstemannen åtnjuter oavkortad lön;

tjänsteman, som omedelbart före avlöningsreglementets ikraftträdande för tullverket tillhör generaltullstyrelsens ordinarie vaktbetjäning och i sådan egenskap äger åtnjuta läkarvård jämte läkemedel på tullverkets bekostnad, må, så länge han kvarstår i ordinarie tjänst inom styrelsens vaktbetjäning, såsom personlig förmån tillgodonjuta enahanda rätt till kostnadsfri läkarvård jämte läkemedel, som, enligt vad nyss nämnts, tillkommer vissa tjänstemän vid tullstaten; samt

anslag, som vid vissa tjänster erfordras till lega — — — skall hållas;»

E. Beträffande föreståndaren för generaltullstyrelsens statistiska avdelning,

av herrar *A. Anderson* i Råstock, *K. V. Rydén, J. Jönsson* i Revinge, *A. E. Ljungberg* och *B. F:son Holmgren,* vilka ansett, att ifrågavarande föreståndare i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag borde tilldelas ställning såsom »chef för statistiska avdelningen» (i 16 lönegraden) i stället för »första aktuarie» (i 15 lönegraden),

samt att förty I c), f) och g) bort hava följande lydelse:

»c) besluta, att antalet ordinarie befattningar vid tullverket jämte de för vederbörande befattningshavare avsedda lönegrader enligt den i 9 § av avlöningsreglementet intagna löneplan skall bestämmas på följande sätt:

Befattningar	Löne-grader	Befattningar	Löne-grader
Generaltullstyrelsen och tullstaten.		— — — — — — — —	
Generaltullstyrelsen.		1 chef för statistiska avdelningen	B 16
a. Manliga befattningshavare.		— — — — — — — —	

f) för tiden 1 januari—30 juni 1923 för tullverket godkänna följande

Ordinarie stat.

A. Avlöningsstat.

Generaltullstyrelsen.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, *förslagsanslag*..... ..... kr. 242,640

— — — — — — — — — — — —

Tullstaten.

— — — — — — — — — — — —

Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., *förslagsanslag* ..... kr. 751,750 kr. 6,106,956

— — — — — — — — — — — — — — — —

Summa *förslagsanslag* kr. 7,558,066;

g) bestämma det ordinarie anslaget för tullverket för tiden 1 januari—30 juni 1923 till ett mot statens slutsumma svarande belopp av 7,558,066 kronor att såsom förslagsanslag direkt utgå av tullmedel»;

F. Beträffande kustbevakningen å Öland,

av herrar *C. P. V. Nilsson, J. Jönsson* i Revinge, *J. D. Norman* och *F. T. Hamrin,* vilka ansett, att utskottet bort tillstyrka det av herr E. A. Nilson i Örebro i motionen II: 236 framställda förslaget, att bevakningen inom trettonde kustbevakningsdistriktet (Öland) borde organiseras i huvudsaklig överensstämmelse med 1914 års tullkommissions förslag.

STOCKHOLM, ISAAC MARCUS' BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG, 1922.